Etupyörä

Jääkäriprikaatin
joukko-osastolehti 2023

Tässä numerossa

Sisältö

Sisällysluettelo 2
Pääkirjoitus 3
Jääkäriprikaatin komentaja
Jääkäriprikaati – Pohjoisen puolustaja osana
yhteistä puolustusta 4
Apulaiskomentajan alkutaival 6
Jääkäriprikaatin ja Sodankylän kunnan yhteistyö
tärkeä osa yhteisöllisyyttä 8
Inarijärvi, karun kaunis vesistö koulutuskäytössä ... 10
Arktisen alueen puolustajia Rajakasteen ja Lapin
jääkärien hengessä 14
Rovaniemen ilmatorjuntapatteristo – muutosten
tuulissa 17
Asevelvollisuusasioiden hoitoa aluetoimistossa 20
Lapin sotilassoittokunta – sotilasmusiikkia
monipuolisesti koko maan alueella 22
Vuoden 2023 jääkäriprikaatilainen
Kapteeni Markku Kauppi 25
Rovaniemen Sotilaskotiyhdistys ry 26
Sodankylän Sotilaskotiyhdistys ry 28
Lapin Ilmatorjuntakilta ry 30
Jääkäriprikaatin Kilta ry - Muistoja Sodankylän
varuskunnan alkumetreiltä 60-vuoden takaa 32
Jalkaväen viestilaitteet sotavuosina 1939–1945 ... 36
Rovajärven räjähdeonnettomuudessa menehtyneen
yliluutnantti Kari ”Kalle” Rautavan muistolle 38
Jääkäriprikaatin tapahtumia 2024 39

Rauhallista joulua ja hyvää uutta vuotta 2024!

Toimituskunta:
Päätoimittaja, everstiluutnantti Jussi Annala
Toimitussihteeri Taina Pirinen
Hankintasihteeri Riitta Mikkola
Taloudenhoitaja Leena Rautanen
Lapin jääkäripataljoonan edustaja
Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston edustaja
Lapin aluetoimiston edustaja
Lapin sotilassoittokunnan edustaja

Yhteystiedot:
Jääkäriprikaati
Etupyörä
PL 5
99601 SODANKYLÄ
taina.pirinen@mil.fi
puh. 0299 452 111

Kansikuva:
Elja Hautala

Valokuvat:
Jääkäriprikaatin arkisto
Puolustusvoimat
Erikseen kuvissa mainitut

Taitto:
Taina Pirinen

Paino:
PunaMusta Oy
Painosmäärä:
2500 kpl

ISSN 2343–3019 (painettu)

Pääkirjoitus

Muutos jatkuu – toimintakykyä vaaditaan edelleen

Arvoisa Etupyörän lukija!

Takana on taas varsin työntäyteinen ja tapahtumarikas vuosi. Sota Ukrainassa jatkuu, Suomi on Pohjois- Atlantin puolustusliiton (NATO) täysivaltainen jäsen, kaasuputkia ja tietoliikenneyhteyksiä Suomen lähialueilla ”sormeillaan” ja viimeisimpänä sotatoimet ja humanitäärinen kriisi ovat laajentumassa Lähi-Idässä.

Mitä tämä kaikki tarkoittaa Puolustusvoimille, Jääkäriprikaatille ja meille jokaiselle yksilönä - nyt ja lähitulevaisuudessa? Olisiko hyvä silloin tällöin pysähtyä pohtimaan asioita henkilökohtaisesta näkökulmasta ja havaita minkälaisia suoria tai epäsuoria vaikutuksia kaukanakin tapahtuvilla asioilla voi olla minuun tai läheisiini ja miksi?

Konfliktit ja kriisit maailmalla sekä erilaiset häiriötekijät kotimaassa haastavat meidän jokaisen epävarmuudensietokykyä. Monet asiat askarruttavat mieltä ja samalla saattavat aiheuttaa ahdistusta tai jopa pelkoakin. Maailma on lyhyessä ajassa muuttunut paljon epävarmemmaksi ja vaikeammin ennustettavaksi kuin miltä se vaikutti muutama vuosi sitten.

Kuitenkin se, mitä teemme ja mitä olemme tehneet, on todettu hyväksi ja toimivaksi. Suomen valinnat puolustuspolitiikan, yleisen asevelvollisuuden ja sotilaallisten ratkaisujen suhteen ovat saaneet kansainvälistä tunnustusta. Me tiedämme mitä teemme, miten teemme ja miksi teemme. Toimivat käytänteet ja rutiinit tuovat ja luovat varmuutta sekä lisäävät itsevarmuutta ja uskoa omaan toimintaan. Rutiinit ja selkeät toimintatavat auttavat myös kamppailussa epävarmuutta vastaan. Lisäksi henkilökohtainen toimintakyky auttaa jaksamaan kaikenlaisissa tilanteissa ja haasteissa.

Kulunut vuosi on ollut Jääkäriprikaatille erinomaisten kansallisten ja kansainvälisten koulutustulosten lisäksi myös menestyksekäs laajalla urheilurintamalla. Hiihtäjät, juoksijat, ottelijat, ampujat, suunnistajat, palloilijat ja kamppailijat ovat saavuttaneet erinomaista menestystä niin yksilö- kuin joukkuelajeissakin.

Menestyminen vaatii kovaa työtä, sitoutumista, heittäytymistä jokaiselta osallistujalta. Menestyneiden henkilöiden takaa löytyy myös iso joukko yksilöitä, jotka omalla panoksellaan ovat mahdollistaneet menestyksen saavuttamisen, ovatpa he sitten valmentajia, joukkueen johtajia, huoltajia tai sitten toiminnan mahdollistaneita tukijoita ja esimiehiä. On kyseessä sitten sotilaallinen toiminta tai urheilu niin mielestäni molemmissa vallitsevat samat lainalaisuudet – Suorituskykyisen joukon menestyksen takana ovat toimintakykyiset yksilöt, joita johdetaan, valmennetaan, huolletaan ja tuetaan ammattitaitoisesti.

Suorituskykyiseen joukkoon kuuluminen on etuoikeus, ei itsestäänselvyys. Jokaisen on omalla toiminnallaan ansaittava paikkansa ja annettava näyttönsä omassa joukossa. Ammattimainen suhtautuminen omaan tehtäväänsä ja sen tunnollinen hoitaminen, hyvä fyysinen kunto sekä hyvät sosiaaliset taidot auttavat tehtävistä suoriutumiseen edelleen jatkuvassa epävarmassa maailmassa. Hyvä fyysinen kunto jakautuen kestävyyteen, voimaan ja taitoon takaa meille jokaiselle vakaan kivijalan, jonka varaan on hyvä rakentaa ammatillista osaamista. Vakaan kivijalan rakentamisessa tavallinen hyöty-, kunto- ja harrasteliikunta luovat riittävän pohjan arjessa sekä työssä jaksamiselle ja normaalille aktiiviselle elämälle.

Kannustan edelleen kaikkia pohjoisen puolustajia aktiiviseen ja aloitteelliseen itsensä kehittämiseen ja henkilökohtaisen toimintakyvyn ylläpitämiseen. Kannustetaan kaikki toisiamme liikkumaan omien mieltymystemme mukaan ja tarjotaan siihen mahdollisuus sekä tuki niin, että saamme luotua uusia hyviä rutiineja, jotka tuottavat meille mielihyvää ja jaksamista.

Oman toimintakyvyn ylläpitoon on mahdollisuus myös virka-aikana ja tämä mahdollisuus kannattaa hyödyntää. ”Suunnittele ajankäyttösi, hoida työsi kunnolla ja lähde liikkumaan”, koirat eivät hauku perääsi.

Kiitos kuluneesta vuodesta ja menestystä vuodelle 2024.

Päätoimittaja
Jääkäriprikaatin esikuntapäällikkö
Everstiluutnantti
Jussi Annala

”Liikunta tuottaa myös aitoa iloa”. Kuvassa JPRE:n joukkue partiohaastekisan maalissa.

Jääkäriprikaati – Pohjoisen puolustaja osana yhteistä puolustusta

Ensimmäistä kertaa kirjoitan komentajan tervehdystä Etupyörään ollessamme osa puolustusliittoa eli Natoa. Mitä se meille merkitsee ja muuttuuko kaikki? Tätä varmasti moni on miettinyt. Tuleeko Suomeen ja Lappiin "Nato" varuskuntia ja mikä tulee olemaan kansallisen puolustuksen rooli? Samalla Euroopassa on edelleen käynnissä laajamittainen verinen sota ja uusi mittava kriisi alkoi Lähi-Idässä. Näillä kaikilla on vähintään epäsuoria ja osittain suoriakin vaikutuksia myös meidän yhteiskuntaamme. On kuitenkin hyvä muistaa, että juuri näitä turbulenttisia ja vaikeasti ennustettavia aikoja varten puolustusvoimat on olemassa. Me olemme tietynlainen viimeinen vakuutus siitä, että kansakunnan vapaus ja itsemääräämisoikeus kyetään turvaamaan, tarvittaessa vaikka aseellisista puolustusta toteuttaen.

Perusteet Suomen puolustuksen osalta poliittisella tasolla ovat muuttuneet merkittävästi, enemmän kuin kertaakaan aiemmin itsenäisyyden aikana. Kuitenkin käytännön tasolla joukko-osastossa muutokset eivät ole niin dramaattisia. Edelleen puolustuksemme tulee perustumaan yleiseen asevelvollisuuteen. Oma kykymme puolustaa Suomea ja erityisesti Lapin aluetta tulee säilymään meidän tärkeimpänä tehtävänämme. Edelleen tarvitsemme itse koulutettuja ja varustettuja joukkoja, jotka kykenevät operoimaan erittäin vaativissa pohjoisen olosuhteissa. Emme voi tuudittautua siihen, että Nato puolustaa meitä. Jokaisen jäsenmaan on kyettävä ensisijaisesti puolustamaan itseään ja muut jäsenet ovat tietenkin velvoitettuja tukemaan sotilaallisesti mahdollisen aggression kohteeksi joutunutta.

Liittoutuminen tulee lisäämään varmasti kansainvälistä yhteistyötä ja harjoittelua pohjoisella alueella. Se on kuitenkin meille positiivinen asia. Harjoittelemalla kykenemme parantamaan yhteistä operaatiokykyä puolustautua pohjoisessa, jos sille joskus tarve tulee. Kuten jo tiedätte, tulee vuoden 2024 ensimmäinen puolisko olemaan erittäin vaativa ja sisältää suurempia kansainvälisiä harjoituksia kuin olemme aiemmin kokeneet. Se tulee olemaan vaativa tehtävä ja kokonaisuus mutta siitäkin tulemme yhdessä selviämään hyvin. Olen siitä aivan varma.

Tärkein etu vahvaan puolustusliittoon kuulumisessa on kuitenkin ehdottomasti vahva pelote. Ensimmäisen kerran itsenäisen Suomen historiassa voidaan mielestäni puhua sotilaallisesta pelotteesta. Maailman vahvin puolustusliitto takaa kaikille jäsenmaille yhteiset puolustuksen resurssit, jotka varmasti luovat todella korkean kynnyksen testata tuota kykyä. Se onkin paras tapa välttää sotilaallinen kriisi. Olemalla riittävän vahva voidaan kriisi estää jo ennen kuin se edes alkaa sotilaallisesti. Suomeen ei kohdistu nyt mitään sotilaallista uhkaa. Kuitenkin meidän on seurattava tilanteen kehittymistä ja oltava valmis reagoimaan nopeastikin.

Työn määrä on ollut ja tulee jatkossakin olemaan todella suuri. Tiedän että henkilöstö on joutunut venymään äärirajoille ja jopa sen ylikin. Meidän jokaisen osana työyhteisöä ja erityisesti esimiesten, tulee tehdä kaikkemme, että työ jakautuu tasapuolisesti ja työn määrä saadaan pidettyä kohtuullisena. Se ei ole helppo tehtävä, sen kyllä tiedostan. Lisäksi meidän on varmistettava että tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu kaikkia työntekijöitä kohtaan toteutuu. Tämä koskee aivan yhtä lailla sekä henkilökuntaa että varusmiehiä.

Kaiken muun ohessa tulee meidän huolehtia myös omasta toimintakyvystämme. Tästä on puhuttu paljon, mutta se on erittäin tärkeää nimenomaan kiireisen työn aikana. Jos fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn ylläpito unohtuu, niin se vaikuttaa koko organisaatiomme kykyyn selvitä tehtävistämme. Edellisen lisäksi tulee meidän kaikkien panostaa myös kielitaidon parantamiseen. Jatkossa meidän kaikkien tulee kyetä kommunikoimaan liittolaistemme kanssa. Taitovaatimusten taso vaihtelee tehtävittäin, mutta jokaisen on osattava perusteet. Pääosin osaamme jo ihan hyvin perusteet englanninkielestä mutta haasteemme on välillä uskaltaa puhua. Kyllä se siitä onnistuu, vaikka kielioppi ei mene kiitettävän koulusanan arvoisesti.

Olemme jo toteuttaneet useita vaativia harjoituksia 2023 aikana, joista merkittävä osa oli myös monikansallisia harjoituksia. Selvisimme niistä todella hyvin. Kiitos kaikille niiden toteuttamiseen osallistuneille niin kentällä kuin myös tukiorganisaatiossa.

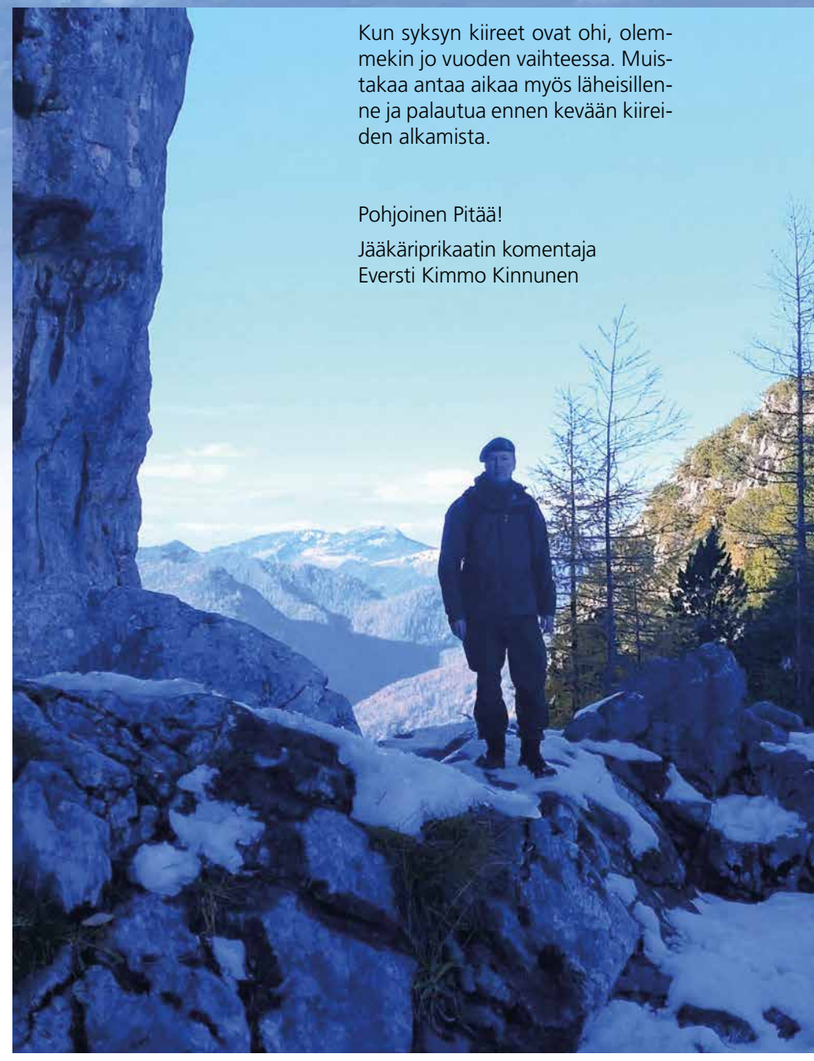
Tilanteesta johtuen olemme jatkaneet normaalia enemmän valmiuden kehittämistä ja ylläpitoa. Olette osoittaneet, että kykenette nopeaan toimeenpanoon muuttuneissa tilanteissa pohjoisen puolustajien ammattitaidolla. Kaiken ohjelmaan tulleen lisäkuorman ja toiminnan ohella olemme tietenkin jatkaneet tärkeintä tehtäväämme eli suorituskykyisten sodanajan joukkojen kouluttamista suunnitelmien mukaisesti. Tämän kaiken olemme tehneet samalla rajallisella henkilöstömäärällä. Se on erinomainen suoritus!

Tätä kirjoittaessani on kohta alkamassa taas syksyn kiivain harjoitusjakso. Joukkotuotannon mukaisten harjoitusten lisäksi toteutamme myös kertausharjoituksia edellä mainituista syistä johtuen.

Jääkäriprikaatin yhteistyökumppanit, työskentely kanssanne on ollut mutkatonta. Tukenne prikaatin päivittäisessä työskentelyssä on korvaamatonta ja toimintanne on hyvällä tasolla. Olemme pystyneet tiivistämään yhteistyötämme, joka on erittäin merkityksellistä turvallisuustilanteessa, jossa elämme. Meillä on edelleen merkittäviä haasteita käytössä olevan infrastruktuurin vanhentuessa. Työskentelyolosuhteet eivät ikävä kyllä ole riittävällä nykyaikaisella tasolla. Toivottavasti tähän saadaan mahdollisimman pian parannusta. Tähän tarvitsemme resursseja ja päätöksiä, jotka eivät ole omissa käsissämme.

Tunnen edelleen olevani erittäin etuoikeutettu, että saan palvella näin ammattitaitoisen ja oikealla tavalla tekemisestään ylpeän joukon komentajana. Pohjoisen puolustajien perinteet ja järkkymätön asenne tehdä parhaansa näkyy teissä joka päivä. Sama asenne ja osaaminen näkyy myös kouluttamissanne joukoissa. Olen varma, että yhteistyöllä ja toistemme työtä arvostaen selviämme kaikesta. Myös kaikista niistä haasteista ja yllätyksistä, joita tulevaisuus tuo eteemme.

Vaikka maailmalla kuohuu, käydään sotia ja talouskin on erittäin tiukalla, tulisi meidän välillä pysähtyä miettimään kiitollisena sitä että saamme elää rauhassa ilman sotaa ja kaikkea pahuutta mitä siihen liittyy. Se helposti unohtuu omien kiireiden ja työpaineiden alla. Vaikka valmistaudumme sotaan ja puolustamaan kaikkea sitä mikä on meille tärkeintä, niin se tehdään juuri siksi, että voisimme edelleen elää rauhassa kauniissa kotimaassamme.

Kun syksyn kiireet ovat ohi, olemmekin jo vuoden vaihteessa. Muistakaa antaa aikaa myös läheisillenne ja palautua ennen kevään kiireiden alkamista.

Pohjoinen Pitää!

Jääkäriprikaatin komentaja
Eversti Kimmo Kinnunen

Apulaiskomentajan alkutaival

| Teksti: Jääkäriprikaatin apulaiskomentaja, eversti Ari Mure

Tervehdys kaikille Etupyörän lukijoille. Olen osalle tuttu, mutten kaikille ja esittelen itseni. Olen syntynyt loppuvuodesta 1971, eli tätä lukiessanne olen täyttänyt 52 vuotta. Tärkeimmät harrastukseni ovat kuntoliikunta, retkeily ja historia. Perheeseeni kuuluu vaimo ja jo aikuiseksi ehtineet kaksoistyttäret. Ja onhan meillä vielä yksi perheenjäsen, kohta 10-vuotta täyttävä Vili, Labradorinnoutajien seurallisen riehakasta heimoa. Jahtikoiraa Vilistä ei koskaan tullut, mutta jääkaapin suunnassa valppautta riittää senkin edestä.

Aloitin varusmiespalvelukseni Lapin jääkäripataljoonan Panssarintorjuntakomppaniassa saapumiserässä II/90 elokuun 6. päivänä 1990 ja kotiuduin samasta yksiköstä vänrikkinä seuraavana kesänä. Parin kuukauden reserviläisjakson jälkeen tieni vei Kadettikouluun ja valmistuin upseeriksi kesällä 1995 ensimmäiseltä nelivuotiselta kadettikurssilta. Palasin Sodankylään, Jääkäriprikaatiin ja Lapin jääkäripataljoonaan. Eri tehtävät kouluttajana, aliupseerikurssin linjan johtajana ja varapäällikkönä, sekä 1. Jääkärikomppanian päällikkönä sitoivat minut lopullisesti tähän joukko-osastoon. Upseerin jatko-opintojen myötä siirryin 2005 Ouluun Pohjoisen Maanpuolustusalueen esikuntaan ja sieltä paria vuotta myöhemmin opettajaksi Maanpuolustuskorkeakoululle, josta aikanaan Pääesikuntaan. Pääsin palaamaan Lappiin vuoden 2015 alussa, ensin Lapin jääkäripataljoonan komentajaksi ja sen jälkeen Jääkäriprikaatin koulutuspäälliköksi. Uusi etelän retki alkoi Maavoimien esikunnassa mystisellä ”viitta ja tikari” osastolla 1.2.2019. Sitä seurannutta osastopäällikkyyttä Kainuun prikaatin esikunnan operatiivisella osastolla pidän yhtenä parhaista tehtävistäni. Pääsin toistamiseen palaamaan Jääkäriprikaatiin 1.8.2023 aloittaessani nykyisessä tehtävässäni apulaiskomentajana.

Paikallispuolustusta

Uudessa tehtävässäni edessäni oli sangen pian Paikallispuolustusharjoitus 2/23 Pohjoinen. Olin toki osallistunut useaan PAPU:un aiemminkin, mutta nyt tehtäväni oli harjoituksen johtaminen. Onneksi valmistelut oli tehty hyvin, kiitos Heikille tätäkin kautta. Johtajan roolista huolimatta harjoitus oli samalla perehtymistäni ja tutustumistani alueen toimijoihin. Sotilaallinen osuus paikallispuolustuksesta oli ennestään tuttua ja harjoitteet niin Kelukosken padolla, Sattasen vanhalla koululla kuin Kyläjärvellä vahvistivat käsitystäni Jääkäriprikaatin joukoista osaavina maanpuolustajina. Uutta oli koulun evakuointiharjoitus, samoin vaativat erityistilanteet Sodankylän kunnantalolla, Rovaniemen varuskunnan kupeessa, Kurkiaskan ja Petäjäisen voimalaitoksilla ja lopuksi vielä Tähtelässä, Sodankylän geofysiikan observatoriolla. Näissä kaikissa viranomaisten tiivis yhteistoiminta oli tie menestykseen.

Toinen keskeinen osuus paikallispuolustuksen saralla oli Lapin alueellinen maanpuolustuskurssi syyskuun lopulla. Ylijohtaja Kaisa Ainasoja joukkoineen oli tehnyt hyvän taustatyön Lapin aluetoimiston sotilaiden kanssa.

Kurssi sujui suunnitellusti ja osallistujat olivat erittäin kiinnostuneita Venäjän toiminnasta, Suomen NATO-liitoksen seuraamuksista ja yhteiskunnan turvallisuutta lisäävistä toimista laaja-alaisesti. Kookasta kurssia siivitti eteenpäin erittäin välitön ja hyvä kurssihenki.

Suojelujoukkueen puhdistuslinjasto toiminnassa PAPU 2/23 aikana

Suomalaisyhdysvaltalainen prikaatin esikuntamme Saksan Hohenfelsissä lokakuun lopussa 2023. Ruska koristi puita harjoituksen päätösvaiheessa.

Kansainvälistä harjoittelua

Ensimmäinen syksyni uudessa tehtävässäni on ollut kiireisen tiivis. Sen huipentumana ja samalla aikamme ilmentymänä voi pitää kolmeviikkoista harjoitusta Yhdysvaltojen 7. Armeijan koulutuskeskuksessa (Joint Multinational Readiness Center, JMRC) Hohenfelsissä Saksassa.

COMBINED RESOLVE 19 -nimiseen harjoitukseen osallistui Maavoimista johtamani kymmenen hengen ryhmä. Pääosa suomalaisista toimi prikaatin esikunnassa, jossa oli lisäksi yhdysvaltalaisia sotilaita. Itse toimin kyseisen prikaatin komentajana. Muutamia suomalaisia toimi lisäksi divisioonan esikunnassa.

Divisioonan kokoonpanoon kuului komentajan ja esikunnan lisäksi useampi prikaatitasoinen alajohtoporras, joista osa oli todellisia joukkoja, osa pelkkiä esikuntia, joiden alajohtoportaat pelattiin tietokoneavusteisesti omaa KESI-järjestelmäämme muistuttavalla järjestelmällä.

Suomalaisjoukkomme tavoitteena oli hankkia ymmärrys yhdysvaltalaisesta operaatioiden suunnittelusta ja toimeenpanosta. Se poikkeaa kotimaisesta lähestymistavaltaan, terminologialtaan ja jaottelultaan. Tavoite oli kova, kun huomioi, että yleensä upseerikoulutus prikaatitasolle divisioonasta puhumattakaan vie vuosia. Emme kuitenkaan lähteneet liikkeelle nollilta, vaan perustan loi vankka suomalainen sotilaskoulutus. Se kuulostaa usein toistetulta kliseeltä, mutta jälleen kerran sen sai todeta pitävän silti paikkaansa.

Maavoimien komentajan asettama haastava tehtävä saatiin harjoituksen kuluessa täytettyä. Emme varmasti ole mestareita yhdysvaltalaisessa sotataidossa, mutta ymmärrämme terminologian ja ajattelutavan, sekä toimintakulttuurin erot, ja osaamme tarvittaessa mukauttaa omaa toimintaamme niihin. Tämä on edellytys toimivalle yhteistyölle. Harjoittelu jatkuu seuraavissa monikansallisissa harjoituksissa ja näin luodaan kyky toimia rinnan myös tilanteessa, jota kukaan ei toivo koskaan tulevan.

Toivotan kaikille Etupyörän lukijoille menestyksekästä vuotta 2024.

Maailman myllerryksistä huolimatta
Pohjoinen pitää!

Eversti Ari Mure
Jääkäriprikaatin apulaiskomentaja
PSTK/ LAPJP/ JPR, saapumiserä II/90

Viimeisen sodissamme kaatuneen sodankyläläisen, Aapo Järvisen kuolinpaikalla oleva taulu uudistettiin 4.11.2023.
Aapon lapsuuden tuttu, Kalle Sukuvaara muisteli kaatunutta.

Jääkäriprikaatin ja Sodankylän kunnan yhteistyö tärkeä osa yhteisöllisyyttä

| Teksti: Sodankylän kunnanjohtaja Jari Rantapelkonen

Suomi on nyt puolustusliitto Naton täysivaltainen jäsen. Vaikuttaa siltä, että Venäjän oikeudettomaan sotaan Ukrainassa ei lähiaikoina tule näkymään rauhan valoa.

Ukrainan sota on jälleen vahvistanut monia perusasioita. Ensinnäkin jotta voi olla turvallista ja rauhallista, tulee yhteisön valmistautua erilaisiin uhkiin, kriiseihin ja sotaan. Toiseksi yhteistyö siviileiden ja sotilaiden välillä tulee olla saumatonta. Kolmanneksi mitä paremmin yhteisö on valmistautunut sekä liikesodankäyntiin että kulutussodankäyntiin, sitä paremmat mahdollisuudet yhteisöllä on selviytyä konflikteista.

Yhteisöllisyyttä edistämässä

Jääkäriprikaatin läsnäolo on entistä tärkeämpää Lapissa, Suomen suurimmassa maakunnassa. Se mitä ymmärrän suomalaisesta yhteiskunnasta ja sotilaallisesta toiminnasta, voin sanoa, että Jääkäriprikaatissa nämä Ukrainan sodan opetukset tunnetaan ja hallitaan.

Olen ylpeä siitä, että Jääkäriprikaati sijaitsee nimenomaan Sodankylässä. Keski-Lapista on hyvä puolustaa koko Lappia. Jääkäriprikaatin eittämätön vahvuus on siinä, että siellä tunnettaan alueemme erityispiirteet ja osataan arktinen sodankäynti. Näitä taitoja haluavat myös liittolaisemme oppia. Vaikka me suomalaiset itse vastaamme ja huolehdimme Lapin puolustamisesta, teemme sen yhdessä liittolaisten kanssa. Toivotankin kansainväliset liittolaisemme tervetulleeksi Sodankylään – osaksi yhteisöämme – harjoittelemaan sotilaallisia taitoja yhdessä suomalaisten sotilaiden kanssa.

Kansanedustaja Heikki Autto, Sodankylän kunnanjohtaja Jari Rantapelkonen, Sodankylän kunnanhallituksen puheenjohtaja Tuula Annala, puolustusministeri Antti Häkkänen, Rovaniemen kaupunginhallituksen puheenjohtaja Susanna Junttila, Rovaniemen kaupunginjohtaja Ulla-Kirsikka Vainio ja Lapin liiton suunnittelujohtaja Paula Qvick tapaamisessa Helsingissä.

Sodankylä vetovoimainen paikkakunta

Sodankylän kunnan vahvuudet ovat ihmiset, luonto ja monipuolinen elinkeinorakenne. Me haluamme tehdä yhdessä Sodankylästä entistä vetovoimaisemman paikkakunnan. Maailmanpoliittinen muutos, sijaintimme ja varuskuntamme on saanut aikaan sen, että itseasiassa Sodankylä on yhä kiinnostavampi paikkakunta.

Varuskunnan kanssa Sodankylän kunnalla on ollut hyvät ja vakaat suhteet jo vuosikymmeniä. Sodankylässä suhtaudutaan varuskuntaan erittäin myönteisesti. Se tuo meille turvallisuutta ja elinvoimaa. Jääkäriprikaati on yksi keskeinen tekijä myönteiselle maineellemme. Olemme kunnassa onnekkaita ja erittäin tyytyväisiä siihen, että varuskunta tuli Sodankylään lähes 60 vuotta sitten.

Arkinen yhteistyö toimii

Jääkäriprikaatin ja Sodankylän kunnan yhteistyö toimii erittäin hyvin, se on konkreettista ja välitöntä, hyvin arkista, mutta osaamme yhdessä myös juhlia.

Varuskuntalaiset henkilökunnasta varusmiehiin käyttävät kunnan hyvinvointipalveluita. Kunnassamme on monipuolinen ja kaunis luonto harrastaa monenlaisia asioita kuten liikuntaa, metsästystä ja kalastusta. Sodankylässä on onnistuttu luomaan upeat harrastusmahdollisuudet. Meillä on esimerkiksi uusia liikuntapaikkoja jäähallista liikuntahalliin ja jalkapallokentästä kuntoportaisiin. Cooperin testejä voi juosta uudella urheilukentällämme. Varuskunnasta osallistutaan eri harrastustoimintaan laajalti. Näkyypä prikaatilaisia Kommatin stadionilla, myös saunalla ja avantouinneilla. Jääkäriprikaati on erittäin tärkeä osa sodankyläläistä arkea ja välitöntä kanssakäymistä kuntalaisten kanssa. Jääkäriprikaati näkyy sodankyläläisessä arjessa. Se tuo turvallisuuden tunnetta kaikille meille.

Inarijärvi, karun kaunis vesistö koulutuskäytössä

| Teksti: Majuri Tapio Kangasvuo

"Etäällä pohjan mailla
hylätty järvi on.
Sen nimeä saaret vailla
ja ranta alaston.
Hein' ajalla sen sulaa jää,
kun kesä Lappiin kiirehtää.
Mutt' syyskuun yö sen aallot
taas jälleen jäähdyttää."

Topelius kuvaa runossaan Inarijärveä ja sen luonnon monipuolisuutta: kiihkeää kesää ja pitkää jään peittämää talvea. Järvestä on saanut nimensä Suomen suurin kunta ja Inarijärvi on edelleen erittäin merkittävä paikalliselle väestölle. Sen kauneus ja karuus vetää kauempaakin matkailijoita tutustumaan tähän Lapin helmeen.

Inarijärvi, inarinsaameksi Aanaarjävri, sijaitsee Inarin kunnassa ja on Suomen kolmanneksi suurin järvi. Se on muodostunut jääkauden aikana ja on ns. vajoamajärvi. Jään vetäytyessä noin 9000 vuotta sitten ja maan alkaessa kohota se sulkeutui omaksi vesistökseen. Nykyään Inarijärvi laskee vetensä Paatsjokea pitkin Varanginvuonoon, joka kuuluu Barentsinmereen.

Vuosituhansien aikana Inarijärvi on ollut paikalliselle väestölle elintärkeä kalastuksen vuoksi ja ensimmäiset asutukset järven rannoilla on sijoitettu pronssikauteen. Järvi on ollut pyhä saamelaiselle asutukselle. Tunnetuimpiin uhripaikkoihin kuuluvat Ukonsaari. Järven rannoilla voi vieläkin törmätä vanhoihin kalaseitoihin, joille on uhrattu paremman kalansaaliin toiveessa.

Tällä karun kauniilla järvellä on yli 3000 saarta ja sen rannat ovat paikoin kiviset ja jyrkät, mutta siellä täällä on puhtaita hiekkarantoja sekä suojaisia vuonoja. Suurimmat Inarijärven saaret ovat Kaamasaari, Mahlatti sekä Leveä Petäjäsaari. Saarista huolimatta järvellä on myös suuria avovesialueita eli selkiä. Suurinta selkää kutsutaan Kasarinselälksi. Muut suurimmat ovat Sammakkoselkä, Vasikkaselkä, Satapetäjäselkä ja Ukonselkä.

Inarijärven vesi on kirkasta ja aurinkoisena päivinä voi nähdä järven pohjaan useiden metrien syvyydelle. Kalastokin on karussa järvessä poikkeuksellisen runsas. Järvestä saadaan vuosittain monia yli viiden kilon taimenia. Saattaapa ahkeralle kalastajalle tulla saaliiksi rautujakin järven pohjoisosissa.

Järven operatiivinen merkitys

Karu järvi ei ole säästynyt sotilaallisilta toimilta sen vuosituhantisessa historiassa. Toisen maailmansodan aikana Inarijärvellä oli merkitystä akselivalloille, kun saksalainen 20. vuoristoarmeija oli ryhmittyneenä Inarijärven, Inarin ja Kaamasen alueille. Vielä nykyäänkin heidän jättämiään jälkiä näkyy monissa paikoissa Inarijärven rannoilla. Järvi tuli kaikille tunnetuksi viimeistään kylmän sodan aikana, kun joulukuussa 1984 Inarijärven jäälle syöksyi Neuvostoliiton maaliohjus. Tällöin uutisesta kiinnostui kansainvälinen lehdistö, ja hetken aikaa Inarijärvi oli länsimaiden tiedotusvälineiden polttopisteessä.

Operatiivisesta näkökulmasta Inarijärvi jakaa Ylä-Lapin kahteen erilliseen alueeseen. Pohjoisosan rajanaapuri on Norja ja eteläisen puolen rajanaapurina Venäjä. Maastollisesti kumpikin alue eroaa merkittävästi toisistaan. Pohjoispuolella maasto on aukeaa tunturimaisemaa ja paikoin kivikkoista. Suojaisissa paikoissa kasvaa jokunen mänty, mutta suurimmaksi osaksi maisemaa vallisee koivikot. Eteläinen puoli puolestaan on huomattavasti jyrkkäpiirteisempää maastoa, ja vaarojen rinteet ovat mäntyjen peittämiä. Vaarojen kainaloissa on jänkiä, jotka rajaavat liikettä kantaville maille.

NATO:n liittymisen jälkeen Suomen ja Norjan rajat yhdistyivät kahden NATO-maan rajaksi. Aikaisemmin pohjoispuolen merkitys oli vähäisempi ja katseet oli luotu enemmän Inarijärven eteläpuoliseen raja-alueeseen sekä sen läheisyyteen.

Kuluneen vuoden aikana NATO-kumppanit ovat osoittaneet kiinnostustaan enenevissä määrin Pohjois-Lapin alueelle, ja tulevaisuudessa Inarijärven merkitys tullee kasvamaan. Tämä tulee luomaan erilaisia haasteita, mutta myös mahdollisuuksia omalle toiminnalle. Tämän vuoksi jokaisen jääkäriprikaatilaisen tulisi vähintäänkin tunnistaa Inarijärven alue ja sen merkitys operatiivisessa kehyksessä. Tutustumalla omaan toiminta-alueeseen sekä sen erityispiirteisiin tulee kasvattaneeksi myös ammattitaitoa ja arktisen toiminta-alueemme tuntemista.

Ukonkivi Kasariselältä päin.

Apuveneenkuljettajakurssi Inarilla kesällä 2023

Apuveneen kuljettajakursseja on järjestetty Jääkäriprikaatissa kesäaikaan niin Porttipahdan kuin Inarijärven alueilla. Kurssin tarkoituksena on kouluttaa veneen kuljettajia erilaisiin tukitehtäviin vesialueilla. Kuljettajakoulutuksen käyneet ovat toimineet muun muassa virka-aputehtävissä Poliisille ja Rajavartiolaitokselle. Virka-aputehtävät ovat pitäneet sisällään raivaus-, etsintä- ja pelastustehtäviä. Vuosittain järjestetään lisäksi useita alueraivaustehtäviä, joissa sukeltajat etsivät ja raivaavat sodanaikaisia vesistössä olevia räjähteitä ja kranaatteja.

Tänä vuonna apuveneenkuljettajakurssi toteutettiin juhannuksen jälkeisellä viikolla aurinkoisessa ja melko tyynessä säässä Sodankylässä ja Inarijärvellä. Kurssin johtajana toimi allekirjoittanut, majuri Tapio Kangasvuo vastaten läpiviennistä sekä teoriaopetuksesta. Vääpeli Antti Oikarinen koulutti kaluston käyttöä sekä veneen käsittelyä. Kurssille osallistui kaiken kaikkiaan neljä henkilöä Lapin Jääkäripataljoonasta, huolto-osastolta sekä huoltokeskuksesta.

Ensimmäiset kaksi päivää tutustuttiin venekalustoon, sekä opiskeltiin teoriaa ja navigaatiotaitoja luokkatiloissa. Kalustokoulutus toteutettiin Sodankylän varuskunnassa sekä Kelukosken voimalaitoksen altaalla Kitisellä, jolloin jokainen sai harjoitella trailerin ajamista veneenlaskupaikalle sekä veneen laskemista vesille. Ajoharjoitteluvaiheen aikana tutustuttiin erityyppisiin veneisiin, jotta jokainen kurssilainen pääsi kokeilemaan miltä tuntuu käsitellä erilaisia ve-

Jääkäriprikaatin venekalustoa.

Reitinvalintaa Ukonkiven jälkeen kun siirrytään väylältä saarien suojaan. Luutnantti Antti Pokela ohjeistamassa reittiä varastonhoitaja Kari Mattukselle.

neitä. Päivän päätteeksi järjestettiin teoriakoe, jonka jokainen läpäisi suuremmitta haasteitta.

Seuraavana aamuna kurssi suuntasi kohti Inarijärveä. Matkalla pysähdyttiin Ivalossa ostamaan yhdessä eväät koko retkikunnalle, jonka jälkeen suunnattiin kohti Nanguniemen vierasvenesatamaa. Kurssilaisten saavuttua satamaan aloitettiin veneiden laskuoperaatiot sekä lastattiin tarvittavat polttoaineet, ruokatarvikkeet ja veneeseen kuuluvaa kalusto. Taisi siinä tulla mukaan muutamat virvelivavatkin.

Satamasta suunnattiin Inarijärvelle kurssilaisten ollessa kuljettajina sekä navigoijina. Suunnistuksen ensimmäisenä kohteena oli Jääsaari. Tehtävänä kurssilaisilla oli noudattaa väylää sekä kertoa väylällä olevista merimerkeistä ja opasteista. Inarijärvi oli tyyni ja tämä helpotti ajotehtävän jatkamista kohti Kärppäsaarta, ensimmäistä etappia sekä lounastaukoa.

Kärppäsaaressa on autiotupa, joka on vapaasti kaikkien käytettävissä. Paikkana se soveltuu kurssin tarpeisiin erinomaisesti, sillä rantaan on rakennettu laituri, jossa on helppo harjoitella laituriin ajamista takaperin tai keula edellä. Lounastauolla tulenteko täytyi suorittaa grillikodassa, sillä pitkään jatkuneen kuivuuden vuoksi Inarin kunnan alueella oli annettu metsäpalovaroitus. Lounaan jälkeen harjoittelu jatkui laituriin ajamisharjoituksilla. Laituriin ajo pehmeästi ei ollutkaan niin yksinkertaista kuin voisi kuvitella, mutta muutamien harjoittelukertojen jälkeen sekin alkoi sujua jokaiselta kurssilaiselta.

Laituriharjoittelun jälkeen matka jatkui kohti Kasariselkää ja Ukonkiveä. Välillä koottiin venekunta yhteen ja suoritettiin veneiden tankkaus keskellä Kasariselkää. Lähempänä Ukonkiveä ollessa alkoi lännestä nousta tuuli, joka nostatti nopeasti aallot laajalla Ukonselällä. Vasta Ukonkiven suojassa aallokko heikkeni ja mahdollisti Ukonkiven tarkastelun. Tämä saamelaisten pyhä saari on komea nähtävyys. Saari nousee suoraan ylös syvästä vedestä ollen kuin muinainen jättiläisen viskaama kivi.

Ukonkiveltä otettiin suunta majoituspaikkaan, entisen jääkäriprikaatilaisen Nuutti Tarvaisen mökille, johon kurssilaiset olivat saaneet luvan majoittua. Tarkka reittisuunnittelu majapaikkaan oli todellakin tarpeen, sillä mökille ei ollut väylää ja mökki sijaitsee karien sekä saarien muodostaman vuonon perukassa. Majapaikkaan saavuttiin onneksi sen suurimmitta kommelluksitta ja mökin isäntä olikin jo vastassa kurssilaisia.

Seuraava aamu koitti lämpimänä ja tyynenä. Venekunta suuntasi kohti Nanguvuonoa. Reitti kulki Inarijärven saariston eteläisten kapeikoiden kautta. Navigointitaito on tällä alueella hyvin tärkeä, sillä vedet ovat karikkoisia ja väylät kapeita. Oli selvästi havaittavissa, että kurssilaisten veneidenkäsittelytaito ja varmuus navigoinnissa oli kasvanut. Naguvuonolle saapumisen jälkeen kuormattiin veneet trailereille ja matka kohti Sodankylän varuskuntaa saattoi alkaa. Kaikki kurssilaiset olivat suorittaneet hyväksytysti apuvenekurssin.

Suosittelen kaikille tutustumista Inarijärveen retkeilyn, kalastuksen tai vaikkapa metsästyksen merkeissä. Inarijärvi tarjoaa myös monipuolisen autiotupaverkoston, johon on helppo tukeutua, oli vuodenaika mikä tahansa.

Lähteenä on käytetty Inarin kunnan verkkosivuja.

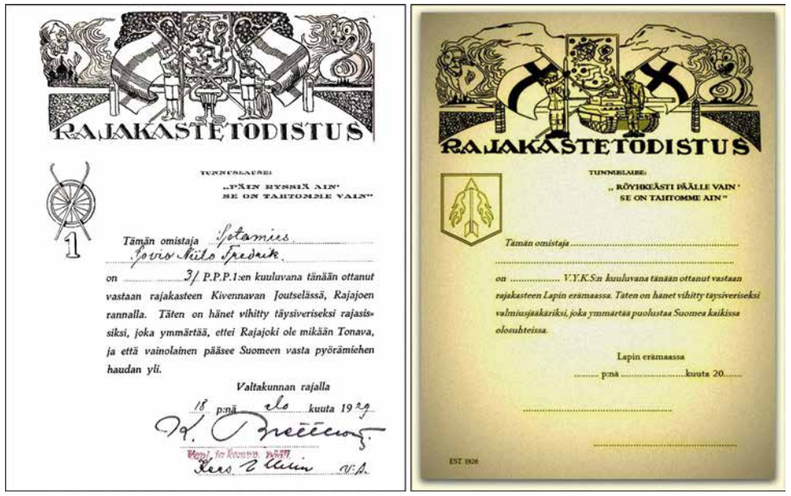

Vääpeli Timo Kukkula laskemassa PEVE:tä Nanguniemen satamassa.

Arktisen alueen puolustajia Rajakasteen ja Lapin jääkärien hengessä

| Teksti ja kuvat: Lapin jääkäripataljoonan komentaja, everstiluutnantti Sini Kouri

Jääkäriprikaatin Valmiusyksikkö toteutti perinteisen kaukopartiomarssin Savukoski–Kairijoki–Tuntsa välisellä alueella 10.–15.7.2023. Harjoituksen tavoitteena oli kehittää henkilökunnan ja varusmiesten fyysistä kuntoa ja johtamistaitoa vaativalla jalkamarssilla sekä oppia tuntemaan omat fyysisen ja henkisen kestävyyden rajat. Pitkäkestoinen marssi harjoitutti ja opetti erätaitoja arktisessa ympäristössä sekä loi uskoa omiin kykyihin ja jaksamiseen. Vaativa suoritus tiivisti valmiusyksikön yhteishenkeä ja samalla kunnioitti veteraanien perintöä tutustumalla jatkosodan taistelupaikkoihin.

Rajakastetodistukset vuodelta 1929 ja vuodelta 2017.

Kaukopartiomarssin reitti mukaili noin 150 kilometrin matkan perinnejoukkonsa Erillinen Osasto Savukosken (Er.Os.Sau.) takaa-ajo reittiä vuoden 1944 Seitajärven neuvostopartisaani-iskun jälkeen. Jatkosodassa Lapin erämaakylien suojaaminen osoittautui vaikeaksi tehtäväksi. Pohjois-Suomessa ei ollut selkeitä rintamalinjoja, vaan laajoilla erämaa-alueilla liikkui suomalaisia, saksalaisia ja neuvostoliittolaisia partioita. Pienissä muutaman talon kylissä saattoi olla muutamia sotilaita vartiomiehinä, mutta monet siviilit olivat suojatta. Eri vaiheiden kautta muodostettiin partisaanintorjuntaosastoja, joista Er.Os.Sau oli tehokkain ja tunnetuin. Osastoon komennettiin muista joukoista Lapin olosuhteet tuntevia upseereita ja erämaaolosuhteisiin tottuneita kovakuntoisia sissejä. Joukossa oli jopa kaksi hiihdon maailmanmestaria, Pekka Niemi ja Olavi Alakulppi, joka oli myös tunnettu sissiupseeri ja Mannerheimristin ritari. Vaikka partisaanit tekivät tuhojaan, Erillisosasto Savukoski onnistui estämään lukuisia partisaaniiskuja pelastaen siten suuren joukon suomalaisia.

Toimittaja Veikko Erkkilä luennoi Seitajärven kylässä.

Seitajärven tapahtumat alkoivat aamuyöllä 7.7.1944 neuvostopartisaanien hyökätessä nukkuvaan kylään. Yllätetyistä suomalaisista vartiosotilaista ei ollut vastusta partisaaneille, jotka ottivat kylän haltuunsa lyhyen taistelun jälkeen. Kun partisaanien torjuntaan erikoistunut Erillisosasto Savukoski sai tiedon hyökkäyksestä, lähti tämä jälkikoirien kanssa takaa-ajoon ja sai kontaktin partisaanien jälkijoukkoihin. Taisteluita käytiin aamuyöhön saakka. Partisaanien pääjoukko pääsi kuitenkin pakenemaan Kemijoen yli eikä heidän jälkiään enää löydetty.

Partisaanien uhrien muistoa kunnioittaen – Jääkäriprikaatin Valmiusyksikkö.

Kaukopartiomarssi – sotahistoriaa vaihtelevassa maastossa

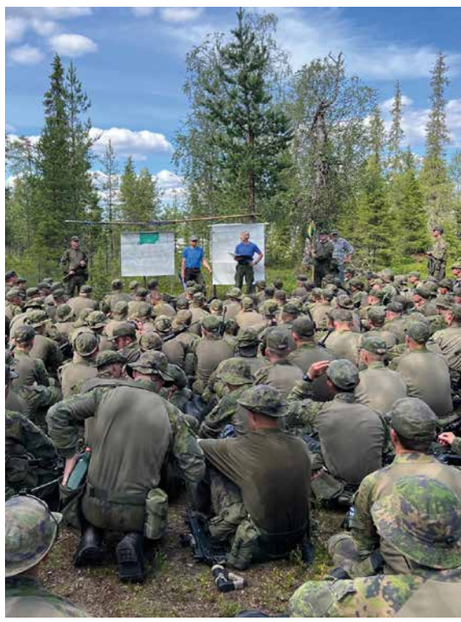
Valmiusyksikön kaukopartiomarssin ensimmäinen päivä alkoi Seitajärvellä kunnianosoituksilla ja tutustumalla Seitajärven partisaani-iskuun. Toimittaja Veikko Erkkilä luennoi Seitajärven kylässä varusmiehille ja henkilökunnalle Seitajärven tapahtumista ja Erillisosasto Savukosken toiminnasta. Valmiusyksikkö laski seppeleet Seitajärvellä partisaanin uhrien muistomerkille, Er.Os.Sau:n muistomerkille ja Seitajärven 11 asukkaan surmaamispaikan muistolaatalle. Tunnelma osallistujien keskuudessa oli vakava ja kunnioittava. Marssin aikana varusmiehet palasivat myös keskinäisissä puheissaan kuultuun kertomukseen, joka osaltaan kertoo sen vaikuttavuudesta. Marssin kytkeminen tositapahtumiin ja perehdyttäminen sotahistoriaan jatkui marssin aikana. Taistelupaikoilla tapahtumia esittelivät ylivääpeli (evp) Pertti Kallio ja Kemijärven reservinupseerit ry.

Marssi suoritettiin joukkue kokoonpanossa suunnistaen, joten marssireitit vaihtelivat osastojen kesken reittivalinnan vaikuttaessa käveltyyn matkaan. Valintoja oli tehtävä suorimman reitin ja maaston haastavuuden välillä. Kilpailua marssinopeudesta joukkueiden välillä syntyi kunniasta saada kantaa yksikköviiriä ja Marskin konepistoolia seuraavan päivän etapilla, johon päivämatkan voittaneella joukkueella oli oikeus.

Maasto reitillä oli hyvin vaihtelevaa Lapin erämaata: suota, tiheää metsää ja tunturimaastoa. Takaa-ajo reittiin osana marssia kuului myös Kemijoen ylitys kahlaamalla. Alkukesän kuivuuden takia suot olivat melko kuivia ja mäkäräisiä ei vuoden aikaan nähden ollut juuri lainkaan. Lämpimät hellepäivät, lähes 30 astetta, koettelivat kuitenkin marssijoita ja asettivat haasteita myös vesihuollolle. Lapin puhtaassa luonnossa vesihuoltoa helpottaa mahdollisuus toteuttaa vesitäydennykset suoraan luonnonvedellä. Marssin aikana vesipulloja täytettiinkin muun muassa suon reunalla sijainneesta hetteestä ja tunturipuroista.

Marssilla yövyttiin kaukopartiomiesten tapaan tilapäismajoitteissa. Lisäksi marssin aikana koulutettiin ja harjoiteltiin jälkien seuraamista. Kouluttaja kertoi lyhyesti perusteet jälkien seuraamisesta ja merkeistä, joista pystyi muun muassa arvioimaan kulkeneen joukon suunnan ja vahvuuden. Toimintaa harjoiteltiin marssireitillä joukkueiden jäljittäessä toisiaan.

Kemijärven reservinupseerit ja ylivääpeli evp Pertti Kallio esittelivät taistelupaikkoja.

Rajakaste – ainutlaatuiset kokemukset

Neuvostopartisaanit olivat ottaneet Seitajärveltä vankeja mukaansa. Heistä kaksi surmattiin paluumatkan alussa ja kolme myöhemmin Kieroharjulla pakomatkan kolmantena päivänä. Kieroharjulle surmattujen kolmen suomalaisen kohtalo selvisi lopullisesti vasta vuonna 2008 ja he pääsivät vihdoinkin haudan lepoon. Päätöspäivän marssiosuus starttasi Kieroharjun surmapaikan seppeleenlaskun jälkeen viimeiselle osuudelle yhteislähdöllä ja päätti kahdeksan kilometrin pikamarssin Kuskoivan huipulle juhlalliseen rajakasteeseen.

Rajakaste on Lapin jääkäripataljoonan perinne Terijoelta sotia edeltävältä ajalta. Rajakaste sai alkunsa vuonna 1926 kokelasvääpeli (nykyisin upseerikokelas) Antero Rautavaaran aloitteesta. Ensimmäinen kaste annettiin 25.7.1926 Jäppisen sillan luona Rajajoella Veriojan suussa. Kastajana toimi aliupseerikoulun johtaja, tulisieluinen polkupyörämies, ”Poika Reitolana” tunnettu kapteeni K. Breitholzille ja kastettavat olivat aliupseerikoulun oppilaita. Rajakaste päättyi pyhään valaan ja kukin valanvannoja sai rajakastetodistuksen. Rajakastetodistuksen numero 1 sai itse oikeutetusti Antero Rautavaara. Tuosta eteenpäin rajakaste annettiin samassa paikassa kesään 1939 saakka. Laadittiin ohjesääntö, jonka mukaan jokainen rajakastetta haluava PPP1:n mies oli kastettava arvokkain menoin täysiveriseksi rajasisiksi. Verioja oli tarinan mukaan saanut nimensä siitä, että Joutselän taistelun aikana vuonna 1555 veri virtasi taistelupaikalta tätä ojaa pitkin Rajajokeen. Seremonioihin kuului puhe joukko-osaston tehtävästä ja rajasissinimen kantajalle kuuluvista velvollisuuksista.

Valmiusyksikön kaukopartiomarssi oli haastava kokemus päivämatkojen pituuden vaihdellessa n. 20 kilometristä aina 40 kilometriin.

Suorituksen aikana korostui omasta toimintakyvystä huolehtiminen. Tärkeimpinä riittävä määrä nestettä ja ravintoa sekä jalkahuolto, jotta marssia oli mahdollista jatkaa seuraavana päivänä. Valmiusyksikön kaukopartiomarssilla yhteistoiminta tiivistyi ja varusmiesten keskuudessa näkyi selvästi huolehtiminen paitsi itsestään myös toisista. Myös johtajien vastuu ja valvonta olivat avainasemassa rasituksen kasvaessa, jotta joukko pysyi suorituskykyisenä. Varusmiehiltä marssin jälkeen kerätyn palautteen perusteella parhaimpia oppeja olivat omasta toimintakyvystä huolehtiminen, sotahistorian opit ja yhteishengen kasvaminen.

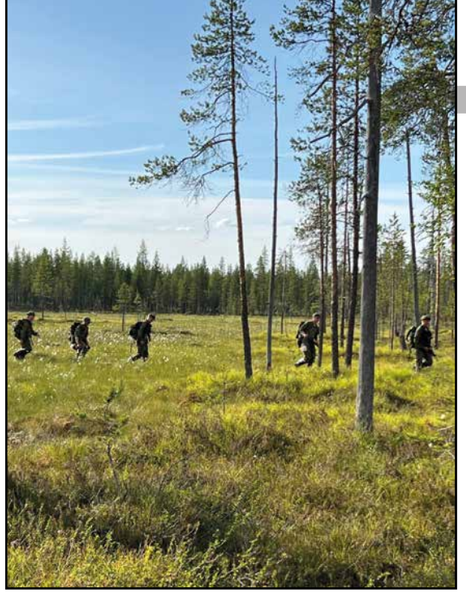
Kouluarvosanana kaukopartiomarssi kokonaisuutena sai varusmiehiltä yhdeksän ja yli puolet koki ylittäneensä itsensä ja saaneensa ainutlaatuisia kokemuksia. Useita vuorokausi kestänyt marssi oli vaativa, mutta joukossa vallinnut reipas asenne, parhaansa yrittäminen ja yhdessä tekeminen edesauttoivat raskaasta suorituksesta selviytymistä.

Jääkäriprikaatin valmiusyksikkö kunnioittaa kaukopartiomarssilla veteraanien perintöä ja herätti vanhan perinteen henkiin ottaessaan käyttöön uusimuotoisen rajakasteen 11.7.2017. Emme puhu enää rajasisseistä, vaan valmiusjääkäreistä, mutta valan sisin on ennallaan:

”Tähän maahan ei ole väkivalloin tulemista niin kauan kuin pystyssä on yksikin jääkäri.”

Kemijoen ylittäminen helteellä virkisti marssijoita.

Suon yli, että heilahtaa.

Yksikköviirin ja Marskin konepistoolin kantaminen koettiin kunniatehtävänä.

Rovaniemen ilmatorjuntapatteristo – muutosten tuulissa

| Teksti: Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston komentaja, everstiluutnantti Rauno Leppiviita

Taas on se aika vuodesta, kun pitää ruveta suoltamaan tekstiä Etupyörä-lehden vuoden ainokaiseen printtiversioon. Pientä haikeutta on mielessä, koska tämä artikkeli on viimeinen tähän lehteen kirjoittamani. Ainakin vähään aikaan.

Edellisellä kerralla päätin kirjoitukseni toiveisiin joulupukille ja tässä vaiheessa palaan siihen, kuinka hyvin pukki toiveisiini vastasi. Patteriston väki ei ole kohdannut vakavia onnettomuuksia kuluvan vuoden aikana. Vuosi on edennyt enemmän tai vähemmän suunnitellusti, emmekä ole joutuneet painiskelemaan liiemmälti ennalta suunnittelemattomien tapahtumien kanssa. Kansainvälisten harjoitusten määrä ja kuormittavuus on säilynyt hallittuna. Olemme myös kyenneet priorisoimaan tekemisiämme niin, että olemme kyenneet ylläpitämään ainakin kohtuullisen hyvin työn, perhe-elämän ja harrastusten välisen tasapainon. Voinkin hyvillä mielin todeta, että ei sillä pukilla viime syksynä korvissa juurikaan vaikkua ollut.

Aikaisemmissa kirjoituksissani Etupyörän paperilehteen ja blogiin, olen monesti tarkastellut Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston menneisyyttä ja nykypäivää, mutta harvemmin tulevaisuutta. Tähän on ollut syynsä - paljon asioita on ollut käymistilassa, eikä niiden toteutumisesta ole ollut kovinkaan suurta varmuutta. Nyt mielestäni tietyt asiat ovat loksahdelleet paikoilleen siten, että uskallan valottaa hieman enemmän patteriston tulevaisuutta.

Patteriston tulevaisuus näyttäytyy nykytiedon valossa erittäinkin kirkkaana ja hyvänä. Se mistä patteristo on ollut erityisesti ilmapuolustuksen parissa työskentelevien ihmisten piirissä tunnettu, on meidän Crotale NG ohjusjärjestelmälle (ITO90M) antamamme koulutus. Nyt tämä aika on tulossa varusmiesten joukkotuotannon osalta päätökseen tulevana kesänä. Tuolloin valmistuu viimeinen Crotale yksikkö reserviin. ITO90M -yksiköt säilyvät sodan ajan joukkokokoonpanossa vielä vuosia ja niiden suorituskykyä ylläpidetään jatkossakin reservin kertausharjoituksilla ja ammattisotilaiden järjestelmäosaamisen ylläpidolla. Tällä osaamisen ylläpidolla tulee olemaan mielestäni nykyistäkin suurempi merkitys, jotta sodan ajan suorituskyky ei pääse heikkenemään. Kyseessä on ilmatorjunnan kynnysasejärjestelmä, aina siihen saakka, kunnes viimeinenkin ohjuspatteri on poistunut sodan ajan joukkokokoonpanosta.

Crotale NG poistuu pikkuhiljaa näkyvistä, kuin auringonlaskun ratsastaja konsanaan. Auringon nousun suunnasta on patteristolle tulossa "uusvanha" ohjusjärjestelmä, Asrad-R (ITO05). Patteristo ottaa kyseisen järjestelmän pääkoulutuspaikkavelvoitteet vastattavakseen 1.1.2026 alkaen ja sen vuoden kesän saapumiserästä aloitamme ITO05 ohjusyksiköiden joukkotuotannon. Siitä hetkestä eteenpäin patteristo on kyseessä olevan järjestelmän ainut "tuotantolaitos" Suomessa. Jotta tähän päästään, on edessä parin vuoden ryntötyö henkilöstön osaamisen kehittämiseksi. Jo tulevan kesän NF-harjoituksessa patteristo johtaa ITO05 patterin joukon kertausharjoituksen. Siinä vaiheessa toivottavasti osalla patteriston henkilökunnasta on jo kyseisen järjestelmän erikoiskouluttajatutkinto (EKT) hyväksytysti suoritettuna. Karjalan prikaatin henkilökunta tulee toteuttamaan ensimmäisen EKT:n patteriston väelle jo vuoden

Koulutuskäyttöön tuleva ohjusjärjestelmä varastoituna Someroharjulla.

Sotilaspoliisikoulutus jatkuu vahvana ja edelleen kehittyvänä.

2024 alkupuolella. Uuden ohjuskaluston myötä patteriston käytössä olevan simulaattorikaluston määrä tulee myös lisääntymään. Tilojen puute tulee näin ollen näkymään patteriston arjessa myös tulevina vuosina.

Näiden edellä mainittujen ohjusyksikkötyyppien varusmiesjoukkotuotanto on suunniteltu siten, että kahden ns. välivuoden aikana (2024-2026) patteristo tuottaa Sergei-tykkiyksiköitä (23ITK61). Tykkiä on koulutettu patteristossa jo vuosikymmeniä, joista viimeisinä vuosina ITO90M-yksiköiden suojatykkiryhmiä. Täysiä tykkipattereita patteristossa ei ole tuotettu vuosikausiin. Tässäkin on meillä uuden oppimisen paikka ja paljon on vielä avoinna olevia kysymyksiä, joihin vastaukset on löydyttävä: Kuka osaa enää kouluttaa stereoetäisyysmittaajia tai mittaajien kouluttajia? Mistä löydetään SA-yksiköiden päälliköt uusiin tykkiyksiköihin? Koulutammeko kyvykkäimmän upseerikokelaan suoraa yksikön päällikön tehtävään? Koulutammeko yksiköistä pimeätoimintakykyisiä? Sitäkään ei olla tehty tässä mitassa koskaan.

Ensimmäiset 23ITK61 tykit saapuivat Suomeen noin 55 vuotta sitten ja vanha sotaratsu jatkaa sodan ajan joukkokokoonpanoissa vielä pitkään. Ilman tätä patteristossa aloitettavaa Sergei-yksiköiden joukkotuotantoa, niistä tulisi viimeistään 2030 luvulla ikärakenteeltaan todellisia joulupukkiyksiköitä, joilla olisi lähinnä viihteellinen merkitys.

Tukikohtakomppaniassa (TKKK) on vuosien saatossa vakiintunut ilmavoimille tuotettavien huoltokomppanioiden koulutus. Sekin tulee olemaan ensi vuonna muutoksen alla. 2/24 saapumiserästä valitaan jo uudenmallisen HK25 organisaation ensimmäiset johtajiksi koulutettavat. Vaikka yksikkö jatkaakin huoltokomppanioiden joukkotuotantoa ilmavoimille, on yksikön henkilö- ja materiaaliyksikkötyypeissä, sekä organisaatiossa tapahtunut merkittäviä muutoksia. Tämä vaatii uuden oppimista henkilökunnankin osalta. Lähes samaan aikaan TKKK:sta on poistunut paljon vanhaa, kokenutta kouluttajakaartia. Vuosi 2024 tuo mukanaan myös MRUAS-koulutuksen aloittamisen osana sotilaspoliisikomppanioiden joukkotuotantoa. Perusosaaminen tähän on hankittu kuluvana vuotena ja osaamisen laajentaminen on edessä tulevana.

Ukrainan ja Gazan sodat ovat viimeistään tuoneet kaikille esiin lennokeiden valtavasti kasvaneen merkityksen sodankäynnille. Ei tarvitse olla kovinkaan kummoinen ennustaja, jotta voi nähdä lähitulevaisuudessa patteristossa koulutettavan entistä enemmän tulevaisuuden lennokintorjujia myös varusmiehistä. Se millaisilla järjestelmillä tätä koulutusta tullaan tekemään jää nähtäväksi.

Patteriston pitää dynaamisessa liikkeessä tulevana vuotena myös laajat henkilöstömuutokset. Patteriston esikunnan sotilaista vaihtuu lähes kaikki vuoden sisällä ja siviileistäkin puolet. Henkilöstön ikärakenne on ollut perusyksiköissä jo kohtuullisen nuorta aikaisemminkin ja nyt nuorennusleikkaus tapahtuu myös esikunnan osalta. Itse haluan nähdä "veren vaihtumisen" vahvan positiivisena - uusia ihmisiä tulee uusien ajatusten ja toimintatapojen kanssa varustettuna. Vierivä kivi ei sammaloidu.

Itselleni vuosi 2024 tulee olemaan monellakin tapaa suurten muutosten vuosi. Työrintamalla siirryn palvelemaan toiseen puolustushaaraan Tikkakoskelle. Edessä on taas paluu esikuntatyön pariin, virkistävän ja kaikella tavalla antoisan kenttäpalveluksen jälkeen. Palvelukseni täällä patteriston komentajana tulen muistamaan koko loppuelämäni ajan. Tässä työyhteisössä komentajana olo on ollut paras virkatehtävä mitä eteeni on urani aikana tullut. Itselleni on tänä aikana vahvistunut entisestään arvostus ja kunnioitus kouluttajaportaassa tehtyä työtä kohtaan. Nykyisessä suomalaisessa yleiseen asevelvollisuuteen perustuvassa mallissa perusyksiköiden kouluttajat ovat normaaliolojen puolustusvoimien tärkeimmät ihmiset. Ilman heidän intoaan, ammattitaitoaan ja haluaan palvella kouluttajatehtävissä meillä ei ole suorituskykyisiä joukkoja tätä maata (ja liittolaisia) puolustamaan. Meidän muiden tehtävänä on mahdollistaa heidän loistamisensa tekemässään työssä.

Toivottavasti kukaan ei pahoita mieltänsä edellä olevasta, tarkoituksella hieman kärjistetystä näkemyksestä - kaikkia meitä tarvitaan, jotta maanpuolustuskone toimii parhaalla mahdollisella tavalla.

Päätän tämän kirjoitukseni Heinuvaaran hieman tunkkaisessa mökissä, keskellä erikoiskoulutusjakson ampumaharjoitusta, **toivottaen ERINOMAISTA tulevaisuutta Jääkäriprikaatille ja sen koko henkilöstölle!**

Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston komentaja
Everstiluutnantti Rauno Leppiviita

Koulutuskäytöstä poistuva ohjusjärjestelmä talvisessa tuliasemassa.

Asevelvollisuusasioiden hoitoa aluetoimistossa

| Teksti: Lapin aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti Petri Sipilä ja asevelvollisuussektorin johtaja majuri Seppo Tolppi

Reservin koulutustapahtumia lisättiin merkittävästi Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Puolustusmäärärahoihin suunnatun lisärahoituksen myötä kertausharjoituksia sekä vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen koulutustapahtumia järjestettiin vuosina 2022 ja 2023 aiempaa enemmän. Molempina vuosina kertausharjoituksiin osallistui noin 30 000 reserviläistä ja Puolustusvoimien vapaaehtoisiin harjoituksiin noin 8400 reserviläistä. Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) kasvatti vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen volyymin lähes kaksinkertaiseksi verrattuna edelliseen vuoteen. MPK:n järjestämillä vapaaehtoisen maanpuolustuksen kursseilla sotilaallisia valmiuksia kehittäviä taitoja harjoitteli noin 17 000 henkilöä.

Lisääntyneet harjoitusmäärät näkyvät selvästi myös Lapin aluetoimistossa. Kertausharjoituskäskyjä ja vapaaehtoisten harjoitusten kutsuja on lähetetty lähes kaksinkertainen määrä vuodessa aiempaan totuttuun verrattuna. Eikä vain Jääkäriprikaatin omista harjoituksista, vaan Lapin lennoston osuus on merkittävä työkuormassa. Kasvaneet harjoitusvuorokaudet lisäävät myös harjoitukseen määrättyjen tekemiä vapautushakemuksia, joiden osalta aluetoimiston tekee kielteisen tai myönteisen päätöksen kertausharjoitusmääräyksen peruuttamisesta tai harjoituksesta vapauttamisesta. Myös kyselyt harjoituksiin liittyen ovat lisääntyneet merkittävästi asiakaspalvelussa. Toiveissa on lähivuosina päästä siirtymään sähköiseen asiointiin myös kertausharjoitusten järjestämisessä ja yhteydenpidossa reserviläisiin.

Yhä useamman reserviläisen päästessä osallistumaan harjoituksiin täyttyvät reservin ylentämiseen vaadittavat perusteet myös monilla. Erityisesti ensimmäisiä ylennyksiä varusmiespalveluksessa saavutettuun sotilasarvosta on viime vuosina ollut paljon. Kaksi kertaa vuodessa järjestettävissä ylentämistilaisuuksissa onkin ollut suuri kutsuttujen joukko ja ilahduttavasti myös runsaasti osallistujia.

Vuoden 2023 kutsunnat

Lapin aluetoimiston kutsunnat järjestettiin suunnitelman mukaisesti 15.8.–15.12.2023. Kutsunnanalaisia vuonna 2005 syntyneissä oli maakunnan alueella 987, miespuolisen ikäluokan koko Lapissa on siis laskenut jo alle tuhanteen. Kutsunnat aloitettiin 15.8. Utsjoelta ja viimeinen varsinainen kutsuntapäivä oli 17.11. Simossa. Kutsuntapäiviä oli 26 ja lautakuntapäiviä kertyi yhteensä 36. Kahta kutsuntalautakuntaa käytettiin Kemissä, Keminmaassa, Rovaniemellä ja Torniossa. Muut paikkakunnat toteutettiin yhdellä lautakunnalla. Kutsuntalautakuntien puheenjohtajina ja sotilasjäseninä toimivat Lapin aluetoimistossa työskentelevät sotilaat. Lapin aluetoimiston alueella kuntien Etsivän nuorisotyön ja Aikalisä-hankeen osallistuminen ovat vakiintuneet osaksi kutsuntoja. Kaikki kutsunnanalaiset ohjataan käymään ohjaajan luona lautakunnasta tullessa.

Rovaniemellä 15.12. järjestettävänä kutsuntapäivänä käsitellään niiden henkilöiden kutsunta-asia, joilla se on jäänyt aiemmin syksyllä hoitamatta. Asian hoitamatta jättämiseen on monia erilaisia syitä. Osalla syynä voi olla esimerkiksi ylioppilaskirjoitukset, jotka estävät osallistumisen juuri oman paikkakunnan kutsuntoihin. Osalla taas syynä voi olla puhdas unohdus. Lapin aluetoimisto on kutsuntasyksyn aikana yhteydessä niihin kutsunnanalaisiin, joilla asiat ovat hoitamatta. Henkilöiden tavoittamisessa tehdään yhteistyötä niin poliisin kuin kuntien ja kaupunkien etsivän nuorisotyön kanssa.

Vuonna 2022 kutsunnoissa määrättiin palvelukseen 73,6% ikäluokasta. Ikäluokasta jouduttiin terveydellisistä syistä määräämään uudelleen tarkastettavaksi noin 8% tai vapauttamaan rauhan ajan palveluksesta noin 9%. Siviilipalvelukseen hakeutui noin 1% ja monikansalaisuuden vuoksi vapautettuja oli noin 6%. Tämän vuoden tulos ei ole tätä kirjoitettaessa vielä tiedossa, mutta palvelukseen määrättyjen osuus tulee arviolta nousemaan vielä viime vuodesta.

Nykyinen tapa toteuttaa kutsunnat on toimiva, eikä siihen ole tarvetta tehdä merkittäviä muutoksia. Asevelvollisen henkilökohtainen tapaaminen ja kuuleminen lautakunnassa on tärkeää. Kunnat myös pitävät kutsuntoja tärkeänä maanpuolustustapahtumana, joiden yhteydessä on mahdollisuus keskustella ajankohtaisista maanpuolustusasioista ja kunnan varautumiseen liittyvistä asioista.

Naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta

Lapin aluetoimiston naisten valintatilaisuus järjestettiin 19.4. yksipäiväisenä tilaisuutena aluetoimiston tiloissa Someroharjulla. Lapista naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutui kaiken kaikkiaan 56 henkilöä, joista varsinaiseen valintatilaisuuteen saapui 48 henkilöä. Pelkästään hakemuksen jättäneiden osalta tarkasteltuna Lapissa oli nyt enemmän hakijoita kuin vuonna 2022. Hakijoiden määrän pysyminen samalla tasolla on merkittävää erityisesti siitä syystä, että valtakunnallisesti tarkasteltuna hakijoiden määrä putosi edellisestä vuodesta ollen nyt 1259 hakijaa, kun se vuonna 2022 oli 1588 hakijaa. Näin ollen voidaan todeta, että Lapissa on aktiivisia ja maanpuolustushenkisiä naisia, jotka haluavat tuoda oman panoksensa Suomen puolustamiseen ja ammattitaitoisen reservin ylläpitämiseen. Edelleen valtakunnallisesti tarkasteltuna palveluksen suorittavien naisten motivaatio on korkealla, tilastollisesti noin 70 prosenttia palveluksen suorittaneista palvelee 347 vuorokauden palvelusajan. Vuodesta 1995 alkaen yli 12 000 naista on suorittanut vapaaehtoisen asepalveluksen joko Puolustusvoimissa tai Rajavartiolaitoksessa ja näin ollen kotiutettu täysin palvelleena reserviin.

Lapin aluetoimiston valintatilaisuuspäivä vietiin läpi asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja jokainen hakija pääsi ennakkotoiveensa mukaiseen palveluspaikkaan. Näin ollen myös kaikki 48 paikalle tullutta hakijaa hyväksyttiin palvelukseen. Joukko-osastojakauma keskittyi pääasiallisesti Jääkäriprikaatin Sodankylän ja Rovaniemen varuskuntiin. Palveluksen aloittamisajankohdat jakautuivat tasaisesti saapumiserästä 2/23 saapumiserään 2/25.

Vuonna 2024 naisten valintatilaisuudessa tapahtuu muutoksia kolmen aluetoimiston alueella. Lapin, Uudenmaan ja Hämeen aluetoimistoissa toteutetaan pilotointi siten, että naisten valintatilaisuus yhdistetään miesten kutsuntatilaisuuteen. Naiset jättävät hakemuksensa 15.1.2024 mennessä ja hakemuksien perusteella hyväksytyt naiset saavat kutsun valintatilaisuuteen oman kuntansa alueelle. Kutsunnat järjestetään 15.8.–15.12.2024. Valintatilaisuudessa hakijoiden terveydentila tarkistetaan kutsuntalääkärin toimesta ja valintalautakunta tekee päätöksen palveluskelpoisuudesta sekä palveluspaikasta ja -ajasta. Huomioitavaa on, että pilottialuetoimistojen osalta hakijat määrätään aikaisintaan saapumiserään 1/25 ja heidän joukko-osastonsa määräytyvät aluetoimiston kiintiöjoukko-osastojen mukaan. Lapin osalta tämä tarkoittaa sitä, että naisilla on valittavana Jääkäriprikaatin Sodankylän tai Rovaniemen varuskunnat. Tämän lisäksi naisilla on mahdollisuus hakeutua Pohjois-Karjalan rajalle ja luonnollisesti myös erikoisjoukkoihin sekä erityistehtäviin. Muutoksesta huolimatta naisilla säilyy edelleen oikeus peruuttaa hakemuksensa ennen valintatilaisuutta sekä palveluksen alettua 30 vuorokauden ajan palveluksen aloittamispäivästä.

Pilotoinnin kokemusten perusteella Pääesikunnan ja Maavoimien esikunnan arvion pohjalta päätetään, että laajennetaanko naisten valintatilaisuuden yhdistäminen koskettamaan koko valtakuntaa vai palataanko jatkossa takaisin vallitsevaan käytäntöön.

Lapin sotilassoittokunta – sotilasmusiikkia monipuolisesti koko maan alueella

| Teksti: Päällikkökapellimestari, musiikkimajuri Ville Paakkunainen

Toimintavuosi 2023 on lopuillaan, ja on aika luoda katsaus menneeseen vuoteen. Vuoteen on mahtunut paljon toimintaa – Puolustusvoimien tilaisuuksia, maanpuolustustapahtumia, konsertteja, paraateja ja kiertueita.

Lapin sotilassoittokunta on esiintynyt koko laajalla soittotoiminta-alueellaan, ja tänä vuonna esiintymismatkat ovat vieneet soittokuntaa Helsingistä Kilpisjärvelle.

Marssi seitsemään ihmeeseen – sotilasmusiikkialan yhteinen voimanponnistus

Yksi ehdottomista vuoden kohokohdista ja suurimmista panostuksista oli Marssi seitsemään ihmeeseen -kiertue. Kyseessä oli koko sotilasmusiikkialan yhteinen voimanponnistus, jota oli valmisteltu useamman vuoden ajan. Esitys yhdisti sotilasmusiikin elementtejä musiikkiteatteriin sijoittuen pelimaailmaan. Kyseessä oli kokonaan uudenlainen konsepti, joka hyödynsi laajasti myös uutta tekniikkaa lediseinineen, videoineen ja aikakoodiin suunniteltuine efekteineen. Esiintyjinä olivat kaikki suomen sotilassoittokunnat, n. 50 reserviläisrumpalia, 10 näyttelijää, ja useampi sata eri paikkakunnilla vaihtuvaa, nuorta puhallinmusiikin harrastajaa. Tuotantotiimiin kuului kaksi käsikirjoittaja-ohjaajaa – aivan huikean ammattitaitoiset Samuel Harjanne ja Petrus Kähkönen, sekä lukuisa määrä oman alansa osaajia – puvustuksesta tekniseen tuotantoon, logistiikkaan ja huoltoon. Musiikin sävellyksestä vastasi Timo Forsström ja laulujen osalta Onni Lonka.

Kiertue kiersi jäähalleissa Suomessa seitsemällä eri paikkakunnalla, ja sen näki reilusti yli 20 000 katsojaa, joista yli 10 000 koululaista. Kiertueen erityiskohderyhmänä oli nuoret, ja heidät tavoitettiinkin hyvin. Kiertue oli monella tavalla opettavainen kokemus. Yksi tärkeistä opeista oli se, että kun on käytössä riittävän monipuolista ammattiosaamista, mikä vain on mahdollista. Kiertue, ja siihen harjoitteleminen, kehitti myös Lapin sotilassoittokunnan osaamista erityisesti kuviomarssin osalta. Ensi vuonna tätä taitoa on mahdollista ihailla myös kansainvälisessä sotilasmusiikkitapahtumassa Hamina Tattoossa.

Puolustusvoimien tilaisuuksia, maanpuolustustapahtumia ja konsertteja

Paraatien osalta vuoden 2023 näkyvin esiintyminen oli Itsenäisyyspäivän valtakunnallisessa paraatissa, jonka soittotoiminnasta Lapin sotilassoittokunta vastasi. Muita puolustusvoimien tilaisuuksia olivat mm. vala- ja vakuutustilaisuudet, joissa Lapin sotilassoittokunta esiintyi kolmen joukko-osaston alueella. Konserttitoiminta on ollut vuonna 2023 monipuolista. Konserteista voisi mainita konsertit Pepe Willbergin kanssa helmikuussa sekä Korundi-sarjan, jonka kolmannessa konsertissa konserttimestarimme Tuomas Kurki kantaesitti Juha Piston konserton baritonitorvelle ja puhallinorkesterille – ”Fete”. Yksi Lapin sotilassoittokunnan vahvuuksista onkin moni-

puolisuus. Soittokunta pystyy korkealaatuisiin esityksiin hyvin monenlaisessa musiikissa – perustehtäviä kuitenkaan unohtamatta.

Uudella johdolla eteenpäin

Vuodenvaihde tuo vaihdoksia Lapin sotilassoittokunnan henkilöstöön. Allekirjoittanut on siirtynyt joulukuun alussa Ilmavoimien soittokuntaan Ilmasotakoululle, ja musiikkimajuri Jarkko Aaltonen siirtyy maaliskuun alussa kapellimestariksi Kaartin soittokuntaan, Helsinkiin. Tuolloin johtamisvastuun uutena päällikkökapellimestarina ottaa musiikkikapteeni Juhani Valtasalmi, joka tulee tehtävään Puolustusvoimien varusmiessoittokunnasta, Panssariprikaatista. Hänen johdollaan Lapin sotilassoittokunta suuntaa kohti mielenkiintoista sotilasmusiikkivuotta 2024.

Yksi vuoden 2024 päätapahtumista Lapin sotilassoittokunnan osalta on Hamina Tattoo. Lapin sotilassoittokunta on viimeksi osallistunut Hamina Tattooseen vuonna 2018, mutta ensi vuonna soittokunta on ensimmäistä kertaa mukana Marssishowssa omalla kuviomarssillaan. Lisäksi Lapin sotilassoittokunta on vuoden tauon jälkeen mukana MILjazz-kiertueella Rovaniemen tapahtumassa.

Konserttitoiminta on aktiivista myös vuonna 2024. Yhtenä esimerkkinä lukuisista konserteista Maavoimien vuosipäivän konsertti helmikuussa Rovaniemellä. Konsertti toistetaan myös Oulussa ja Kajaanissa. Myös Korundi-sarja saa jatkoa. Lapin sotilassoittokunta pyrkii näkymään ja kuulumaan soittotoiminta-alueellaan mahdollisimman laajasti. Laaja toiminta-alue tuo omat haasteena, ja valitettavasti kaikkiin paikkoihin, joissa haluaisimme esiintyä, emme rajallisten resurssien vuoksi aina pääse. Pyrimme jatkossakin tekemään maanpuolustustyötä koko alueella. Puolustusvoimien tilaisuudet ja maanpuolustustapahtumat ovat tulevaisuudessakin tärkeässä roolissa.

Lapin sotilassoittokunta toivottaa kaikille hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2024.

Omasta puolestani haluan toivottaa onnea ja menestystä Jääkäriprikaatille, Lapin sotilassoittokunnalle ja sen tulevalle päällikölle tärkeässä työssä.

- Sotilasmusiikki kuuluu kaikille!

Vuoden 2023 jääkäriprikaatilainen Kapteeni Markku Kauppi

Kapteeni Markku Kauppi on toiminut ITO90M-järjestelmän parissa sen käyttöönotosta lähtien ja kehittänyt järjestelmää kaikilla sen osa-alueilla vuosikymmenten aikana. Kauppia ei syyttä tituleerata valtakunnallisesti Crotalen kummisedäksi, The Godfather of Crotale.

Kauppi on erittäin määrätietoinen ja tinkimätön työssään. Hän pyrkii aina parhaimpaansa, eikä mene koskaan sieltä mistä aita on matalin. Kaupille tärkeää on työn laatu tehtävästä riippumatta, mikä näkyy muun muassa hänen pitämissään ja johtamissaan lukuisissa henkilökunnan ITO90M asejärjestelmäkursseissa ja reservin kertausharjoituksissa - jokaisessa tapahtumassa on saavutettu aina erinomaiset koulutustulokset.

Vaikka Kaupilla on takana jo yli 30 vuoden kokemus ammattisotilaana, hän suhtautuu työhönsä edelleen samalla innolla kuin nuorena sotilaan taimena.

Kauppi on ihmisenä helposti lähestyttävä ja erittäin yhteistyökykyinen. Hänelle tärkeää ovat sotilaalliset arvot ja sotilaalliset perusperiaatteet. Kauppi on käytökseltään, työmoraaliltaan ja ulkoiselta habitukseltaan esimerkillinen suomalainen sotilas, josta jokainen jääkäriprikaatilainen, niin nuori kuin vanhakin, voi ottaa mallia. Sotilaallisuus tulee asumaan Kaupissa varmasti myös hänen reserviin siirtymisensä jälkeen.

"Vaikeinta on erottaa kaaoksesta olennainen ja vauhdista suunta."

| Teksti: Rovaniemen sotilaskodinhoitaja Virpi Alapeteri

Tämän lauseen nappasin ihan suoraan Iderin valmistamasta vuosikalenterista vuodelta 2016. Se oli jostain syystä silloin ajankohtainen ja viime aikoina se on ollut kyllä ihan päivittäisenä muistutuksena siitä, että se kuuluisa laivan kurssi ei ole muillakaan aina ihan selkeänä mielessä, mutta perille on silti päästävä.

Vuosisuunnittelu on meidän kaikkien normaaliarkeamme ja olemme siinä aika taitaviakin. Yhdistyksessäkin tehdään syyskokoukselle esitettäväksi sekä toimintasuunnitelma että talousarvio, jotka tahdittavat toimintaamme. Suunnittelussa otetaan luonnollisesti huomioon varuskunnallinen arki ja vuosikello - meidän kohdalla siis seuraamme sekä Jääkäriprikaatin että Lapin lennoston rytmiä. Vuosittain käymme myös neuvonpidon 3.Sotilaskotipiirin (puolet Suomesta) sisällä, tiedossa olevien puolustusvoimien harjoitusten palveluvastuista. Mukaan lisätään vapaaehtoisille suunnatut koulutukset niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti ja huomioidaan mahdolliset järjestömme juhlatapahtumat. Niistä syntyvät raamit, joiden mukaan pyritään arkeakin tuumimaan.

Sotilaskotimme palvelee vuoden jokaisena päivänä, emmekä jätä pyhinäkään varusmiehiämme yksin, ellei siihen ole jokin perusteltu, painava syy. On erittäin palkitsevaa saada vaikkapa yksittäinen Kiitos asiakkaalta, että ollaan paikalla ja saa tuoretta kahvia munkin kera. Tähän varuskuntamme on myös vuosien mittaan oppinut luottamaan, ja haluamme olla jatkossakin sen luottamuksen arvoisia. Viikonloppuisin palveluaika painottuu luonnollisesti varusmiesten vapaa-aikaan, mutta tarvittaessa joustamme niin, että myös kertausharjoituksien reserviläiset ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kurssilaiset saavat heille sopivaan aikaan palveluita. Ja kun joukot ovat maastossa, suuntamme mekin mieluusti sinne.

Haluamme siis osaltamme olla sujuvoittamassa arkea ja tiivis osa varuskunnallista eloa.

Viimeisten vuosien aikana tähän arkeen on alkanut tulla hyvin nopealla tahdilla paljon muutoksia, jotka vaatisivat meiltä kaikilta paitsi kalenteriin lisää vuorokausia, myös tottumista jatkuvaan varallaoloon. Vaikka minustakin on vuosien mittaan kuoriutunut jo aika ovela rivienvälistä lukija ja osaan ennakoidakin paljon, tulevat tilanteet välillä eteen kuitenkin hiukan puun takaa. Se luonnollisesti harmittaa ja aiheuttaa hetkittäin vähän murinaakin, mutta jostain kumpuaa kuitenkin se tahtotila pysyä muutoksissa mukana. Onneksi tämä tahtotila on yhdistyksessämme yhteinen, sillä yksin ei tämäkään homma toimisi.

Me olemme sotilaskodillamme tottuneet siihen, että tullaan lähestulkoon aina siellä jättöpyörteessä, vai mikä se Hornetin ilmavirta sitten onkaan nimeltään. Siinä keikutaan mukana, eikä anneta periksi. Muistutellaan kaikkia olemassaolostamme ja ennen kaikkea siitä, että sotilaskodin palvelut ovat muutakin kuin kahvia ja munkkeja – ne ovat parhaimmillaan myös joukon motivointia ja kiittämistä.

Suurien muutosten, uudistusten keskellä on syytä meidän kaikkien kuitenkin muistaa, että vain ennakoimalla ja suunnittelulla voimme toimia luotettavasti ja turvallisesti. Hötkyily ei ole muotia missään toimintaympäristömme osalla, mutta hiukan tämä kiireen tuntu alkaa ottamaan meistä otetta. Sovittuihin palavereihin ei ehditä tai niissä pyydetään pitämään jutut niin lyhyinä, ettei tee mieli ottaa mitään kevyempää asiaa edes esille, kun painavammat ja akuutit pitää saada hoidettua. Harjoituskäskyt tulevat kyllä ajallaan, mutta välillä tuntuu, että niitä luetaan vasta sen päivän aamuna, kun marssiosaston tulisi olla jo matkalla. Aina on kiire jokapaikkaan ja perusarkea ylläpitäviä toimintoja aletaan pitää itsestään selvyyksinä – kunnes ne eivät sitten jossain kohdin toteudukaan oletetusti.

On ymmärrettävää, että kaikesta kalenterillisesta suunnittelusta huolimatta vuoteen tulee hetkiä, jolloin kaikki resurssit venytetään äärimmilleen. Huollollisesti kahden joukko-osaston varuskunnassa ja aika usean muun joukko-osaston piipahduspaikkana Rovajärvelle mentäessä, olisi kuitenkin ensiarvoisen tärkeää suunnitella yhdessä varuskunnallisten palveluiden käyttöä. Meille kaikille on nyt ja tulevaisuudessa aikalailla kysyntää, joten löydetään tästä muutoksen tulvasta nyt olennainen ja pidetään suunta selvänä.

Pian alkavan vuoden kalentereihin on tehty jo liuta merkintöjä, mutta muistammehan myös nauttia joulusta ilman suurempia suunnitelmia.

Kiitos kuluneesta vuodesta, jatketaan yhdessä ensivuonnakin.

Virpi Alapeteri
sotilaskodinhoitaja
Rovaniemen sotilaskotiyhdistys ry

Kuvat: Mikael Mäkelä & Niklas Paimen

Sodankylän Sotilaskotiyhdistyksen kuulumisia

| Teksti: Sodankylän sotilaskodinhoitaja Marita Lintula

Vuosi pyörähti mukavasti käyntiin, kun uudet 123 saapumiserän alokkaat astuivat palvelukseen heti tammikuun alussa. Pidimme heille sotkuinfotilaisuudet, joissa tarjosimme munkkikahvit ja lahjoitimme alokaskassit. Sisaret olivat pakanneet kestokassiin mm. sotilaan virsikirjan, kahvilipun, Gillette-partahöylän, pienen avolehtiön, kuulakärkikynän, huulirasvan, Sotilaskoti-karkkipussin, partavaahtoa, kipugeeliä sekä Juha Vuorisen pokkarin. Varusmiehet ilahtuivat näistä kovasti.

Yksi perustehtävistämme on tukea varusmiesten ja reservin kertausharjoituksessa olevien hyvinvointia. Niinpä pari kertaa vuodessa pidämme sotilaskotia auki läpi yön jääkärimarssiin osallistuville. Tarjolla on tuolloin normaalin tuotevalikoimamme lisäksi myöhään illalla ja jopa osan aikaa yötä tilauksesta paistettua pizzaa. Jaamme runsaasti kahvilippuja ja pizzalahjakortteja eri tahoille, jotta he voivat näin palkita varusmiehiä hyvistä suorituksista. Järjestämme kotiuttamistilaisuuksia molemmille saapumiserille. Kesällä esiintyjänä oli Stepa. Olemme järjestäneet palveluita autolla maastoon ja avanneet aina pyynnöstä Sarriojärven leirisotilaskodin, viimeksi nyt marraskuun alussa.

Sotilaskodissa järjestetään paljon erilaisia tilaisuuksia. Olemmekin hankkineet videotykin, valkokankaan ja kaiutinjärjestelmän näitä tarpeita varten.

Maaliskuussa järjestettiin Jääkäriprikaatin Killan juhlaseminaari sekä nautittiin juhlakahvit.

Syyskuussa Eläkeliiton Sodankylän yhdistys järjesti 50-vuotisjuhlat tiloissamme. Juhlat olivat lauantaina päivänä, mikä sopi meille hyvin, koska sotilaskoti on lauantaisin suljettu. Kauniisti koristeltu sali täyttyi iloisista eläkeläisistä ja maittavat voileipäkakut sekä täytekakut maistuivat juhlaväelle.

Lokakuussa järjestimme yhdessä Jääkäriprikaatin, Sodankylän, Pelkosenniemen ja Sallan kuntien kanssa Partisaaniseminaarin; kuinka Pohjois-Suomi selvisi sodasta? Seminaarissa oli paljon nimekkäitä esiintyjiä presidenttiehdokasta myöten. Päivä oli pitkä ja tilaisuuden päättyminen venyi, koska keskustelua oli niin paljon. Seminaariväelle oli tarjolla paikallisesta porosta valmistettua Lapin ukon keittoa sekä tietysti kahvia ja munkkeja pikkusuolaisia unohtamatta. Tilaisuuden järjestelyt sujuivat erinomaisesti ja kaikki olivat tyytyväisiä.

Lokakuun loppupuolella sotilaskodissa siirryttiin tunnelmasta toiseen, sillä meillä järjestettiin Suomen Sotilasurheiluliiton kamppailupäivät. Sali tyhjennettiin pöydistä ja tuoleista ja sinne koottiin kaksi häkkiä. Toisessa nyrkkeiltiin ja toisessa oteltiin vapaaottelua. Luvassa oli siis verta ja hikeä; kyyneleistä en ole ihan varma. Sotilaskoti oli avoinna kolmena päivänä klo 8-20.30.

Kilpailijoita oli paljon, ja teimme suolaisia syötäviä kolmessa vuorossa. Leipuri näkee varmaan vieläkin unta niistä valtavista munkkimääristä, jotka hän kamppailupäivien aikana leipoi ja paistoi.

Sotilaskodin näkökulmasta kaikki meni hyvin ja tässä yhteydessä haluan kiittää meidän uskomatonta henkilökuntaa.

Perustehtävämme on myös tukea jäsenten ja henkilöstön hyvinvointia. Henkilökunta kävi tutustumassa tavarantoimittajamme Wihurin logistiikkakeskukseen Vantaalla. Kävimme varastokierroksella katsomassa miten meillekin toimitettavat tavarat kerätään. Varasto oli valtava ja siellä keräilijät puikkelehtivat trukeilla tottuneesti hyllyvälistä toiseen. Tapasimme myös teollisuuden edustajia, maistelimme uutuuksia ja iltapäiväkahvit nautimme konjakin kera.

Wihurilta matkamme jatkui Fazerin vierailukeskukseen Vantaalle. Siellä näimme palan tropiikkia, teimme aikamatkan historiasta nykypäivään ja nautimme erilaisia makeisia. Heillä oli siellä hyllykkö, jossa oli vanhaa esineistöä: esittelijä osoitti sormellaan munkkien hillotuslaitetta ja kysyi, tietääkö, joku mikä se on? Leipurimme tiesi, koska hänellä on käytössään sellainen. Heillä se oli jo historiaa ja meillä vielä nykypäivää. Vierailun lopuksi saimme mukaamme kassit, joissa oli erilaisia Fazerin tuotteita. Kävimme myös heidän karkkikaupassaan, mutta ketään eivät karkit enää kiinnostaneet. Saimme viettää kivan päivän vähän erilaisten asioiden parissa. Henkilökunnalle on luvassa tälle vuodelle vielä pikkujoulut, poissa täältä värivalojen loisteesta.

Loppuvuonna on vielä erilaisia kahvituksia ja tilaisuuksia, yhdistyksemme syyskokous ja pikkujoulu.

Varusmiehet kotiutuvat ennen joulua, ja me vedämme vähän happea tammikuun alkuun, jolloin uudet alokkaat astuvat palvelukseen, ja toimintamme jatkuu hymyllä ja sydämellä varusmiesten hyväksi.

Sotilasurheiluliiton kamppailupäivät.

Kokelaiden ylentämistilaisuus.

Partisaaniseminaari.

Killan syyskokous ja vuoden 2024 toiminta

| Teksti: Lapin Ilmatorjuntakillan puheenjohtaja Heikki Haapala

Killan syyskokous pidettiin 19.10.2023. Kokouksessa tehtiin henkilövalintoja ja hyväksyttiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2024. Johtokunta v 2024: puheenjohtaja Heikki Haapala, sihteeri/rahastonhoitaja Jere Palomäki ja jäsenet Risto Laakso, Pekka Laitila, Pekka Lemmetty, Eero Pajula, Pasi Ruokanen, Mikko Kokkonen, ja Henri Mella.

Kokous päätti jäsenmaksuksi 20,00 €/vuosi.

Kokousesitelmän piti Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston komentaja everstiluutnantti Rauno Leppiviita. Hän kertoi mm patteriston joukkotuotannosta ja lähitulevaisuudesta sekä uudesta Israelista hankittavasta David's Sling- ohjusjärjestelmästä.

Toiminnasta v 2024 lyhyesti seuraavaa.

Jäsenille järjestetään retkiä ja tutustumiskäyntejä maanpuolustuksellisiin kohteisiin ja varsinkin ilmatorjuntaan kohdistuviin harjoituksiin Pohjois-Suomessa ja Lohtajan ilmatorjunta-ampumaleirialueella.

Kiltojen yhteistapaamisessa 7.11.23 Jääkäriprikaatissa. Jääkäriprikaatin apulaiskomentaja eversti Ari Mure kertoi tulevista kansainvälisistä harjoituksista v 2024.

Esitimme toiveemme päästä vierailemaan jossakin harjoituksessa. Toive kirjattiin ylös.

Osallistutaan paikallisten maanpuolustusjärjestöjen yhteisiin tilaisuuksiin ja maanpuolustuskoulutuksen järjestämiin ilmatorjuntakoulutus- ja harjoitustilaisuuksiin.

Osallistutaan Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston vala- ja kotiuttamistilaisuuksiin sekä patteriston perinnepäivän tilaisuuksiin.

Kilta tiedottaa tapahtumistaan jäsenille jäsenkirjeillä, Etupyöräleh-den killan sivuilla ja valtakunnallisesti ilmestyvässä Ilmatorjuntalehdessä sekä Lapin Kansan maanpuolustuspalstalla pääsääntöisesti lauantaisin ilmestyvässä lehdessä.

Kilta ylläpitää sivujaan Facebookissa. Hakusana on Lapin Ilmatorjuntakilta ry.

Aikaan sidottuja tapahtumia 2022

- Kevätkokous 13.3.2024 kello 17.00 Leijonakabinetissa Someroharjulla
- Ilmapuolustusseminaari 13.3.2024 kello 18.00 yhdessä Lapin Lennoston killan kanssa Rykmenttisalissa Someroharjulla
- Vierailu Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston ampumaleirillä Hautainmaassa viikolla 18
- Killan syyskokous 17.10.2024 klo 17.00 Leijonakabinetissa

Yhteystiedot:
Heikki Haapala:
puh 040 7792862
sähköp; heikki.haapala(ät)pp1.inet.fi

Jere Palomäki:
puh 0403530327
sähköp: jere.palomaki(ät)mil.fi

Ps. Keräämme jäsenten sähköpostiosoitteita tiedottamista varten. Pyydämme niitä jäseniä, jotka eivät ole vielä ilmoittaneet sitä lähettämään osoitteensa.

Lapin Ilmatorjuntakillalle oma lippu

| Teksti: Eero Pajula

Kilta juhli 60v taivaltaan Rovaniemen Ilmatorjuntapatteriston perinnepäivän yhteydessä varuskuntaravintolassa Rovaniemen Someroharjulla 3.11.2023.

Tilaisuuden aluksi vietettiin Rovaniemen Ilmatorjuntapatteriston perinnepäivän juhlallisuudet. Osana ohjelmaa komentaja everstiluutnatti Rauno Leppiviita palkitsi patteriston vuoden kouluttajaksi valitun ylikersantti Toni Niskasen perinteisellä killan lahjoittamalla Lapin Kivituotteen kivikellolla.

Lapin sotilassoittokunta kohotti jälleen juhlan upeaksi kokonaisuudeksi soittamalla sekä patteriston että killan omaa musiikkia, meille kiltalaisille tärkeimpänä aselajin kunniamarssin ohella killan oman musiikkieverstiluutnantti Rauno Haahtin killan 50v -juhlaan säveltämän "Lapin Ilmatorjuntakillan marssin".

Killan 60v -juhlan ohjelmana puheenjohtaja Heikki Haapalan tervehdyssanojen jälkeen killan kunniapuheenjohtaja Aarre Seppälä kertoi kohokohtia killan pitkästä - eikä aina välillä niin mutkattomasta – taipaleesta vuoden 1963 Kokkolasta tähän päivään Lappiin Rovaniemelle, nykyisiin kunnian hetkiin! Kilta palkitsi omistaan 3 henkilöä ja luovutti rinnalla kulkijalleen, Rovaniemen sotilaskotiyhdistykselle, valtakunnallisen Ilmatorjuntayhdistyksen levykkeen.

Tilaisuuden juhlavin vaihe oli killan lipun käyttöön otto. Lipun naulasivat killan toiminnan kannalta tärkeimpien yhteistyötahojen ja killan johtokunnan edustajat ja sen siunasi sotilasopastori Niko Ryynänen. Lipun on suunnitellut rovaniemeläinen kiltaveli Henri Mella.

Lipun heraldinen selitys:

»Punaisessa kentässä vasemmassa yläkulmassa Lapin vaakuna ja keskellä kookas hopeinen maanpuolustuskiltojen torni. Tornin päällä punaisesta taustasta hopeisella reunuksella erotettu punainen siivitetty ilmatorjunnan ammus.»

Vasemmalta: Pekka Lemmetty Ilmatorjuntayhdistyksen ansiomitali soljen kera, Pasi Ruokanen ja Henri Mella Ilmatorjuntayhdistyksen ansiomitali ja Rovaniemen Sotilaskotiyhdistys ry Ilmatorjuntayhdistyksen levyke.

Lippua naulaamassa lipun suunnittelija Henri Mella.

Muistoja Sodankylän varuskunnan alkumetreiltä 60-vuoden takaa

Lapin puolustuksen tehostamiseksi oli 1950-luvun jälkipuoliskolla jo vuosikausia laadittu suunnitelmia ja tehty valmisteluja, Vaasassa tuolloin sijainneen Pohjanmaan Jääkäripataljoonan siirtämiseksi Vaasasta Sodankylään, rakentamalla sinne kasarmeja, asuntoja henkilökunnalle ja Sotilaskoti varusmiehiä varten.

Toukokuussa vuonna 1964 Pohjanmaan Jääkäripataljoona lähti junakuljetuksena ampumaleirille ja sotaharjoitukseen Rovajärven ampumakenttäalueelle, jossa Ristilammen harjoitusalue oli osoitettu pataljoonan käyttöön.

Muutama päivä aikaisemmin oman varusmiespalvelukseni päättymisen 9.5. jälkeen, olin jäänyt väliaikaiseen palvelukseen reservin vänrikkinä ja minut oli määrätty kouluttajaksi Pohjanmaan Jääkäripataljoonan 3. Jääkärikomppaniaan. Niinpä ensimmäisiä palvelustehtäviäni oli kuitata juna Vaasan rautatieaseman lastauslaiturilla. Asemamies vaati, että junan ns. härkävaunujen jokainen lankkukin tullaan laskemaan, ettei niitä polteteta. Tehtävänäni oli myös toimia tulevan kuljetuksen johtajana Misin purkausasemalle saakka.

Misin aseman ympäristössä oli vielä tuolloin, sinne saavuttaessa, useita varoituskylttejä räjähtämättömistä kranaateista ja miinoista.

Ristilammen leirialue sijaitsee noin 20 kilometriä etäisyydellä Misin asemalta koilliseen rauhallisena omana alueenaan. Parin päivän päästä, sinne saavuttuamme, pataljoonan komentaja everstiluutnantti Paavo Junttila tuli leirille, käytyään sitä ennen Pääesikunnassa. Hän piti henkilökunnalle puhuttelun, aloittaen puheensa kysymyksellä, johon vastasi itse: ”Mikä Suomelle tärkeä paikka on yhtä kaukana Helsingistä kuin Sodankylä? — se on Moskova!” Ymmärsimme kaikki veteraanisukupolven huolen Lapin ja Isänmaan puolustuksesta.

Ampumaleirin ja sitä seuranneen sotaharjoituksen jälkeen järjestettiin Rovaniemen torilla 4.6. Puolustusvoimien lippujuhlapäivän valtakunnallinen paraati, jonka vastaanotti 1. Divisioonan komentaja, kenraaliluutnantti Tauno Kopra.

Tätä edeltävänä päivänä olin saanut käskyn pataljoonaupseeri majuri Veikko Salmelta, ottaa 3. Jääkärikomppaniasta vahvennettu joukkue komentooni ja siirtyä paraatin jälkeen Sodankylään, jossa kouluttaa, mutta erityisesti valmistella olosuhteita elokuun alussa tapahtuvan pataljoonan pääosan tuloa varten. Avukseni määrättiin ylikersantti Heimo Nurkka sekä kulkuvälineeksi Pikku-Unimog peräkärryineen.

Vikajärven tienhaaran jälkeisellä siirtomarssin ruokailutauolla söimme edellisen päivän maitopohjaista kesäkeittoa, joka aiheutti kaikille, sitä syöneille lievän ripulin. Tämän jälkeen jouduimme monta kertaa lannoittamaan tienvarren metsiä. Tämä kasvuvaikutus taitaa näkyä siellä vieläkin! Pyörämarssilla saavuimme sitten Sodankylään illalla kymmenen maissa ja kunnan vesitornin juurella vastaan tuli humalainen mies, kasvot veressä. Näytti siltä, että olimme tulleet todella ”sodan” kylään.

Kasarmialueen rakennuksista oli tuolloin valmiina kaksi kasarmia, joiden kattojen räystäiden alla oli vielä metriset lumivallit. Kasarmiin oli mukava majoittautua ja perustaa toimisto, joka toimi aluksi myös vartiotupana. Ylikersantti Nurkan kanssa päätimme, vielä yötä myöten, perustaa vartiopaikan kuusen juurelle, henkilökunnan asuinalueen tienhaaraan. Siinä

nä se ilmeisesti toimi usean vuoden ajan. Vaikeuksia oli keksiä yksinkertaiset vartio-ohjeet, koska alueen läpi kulki tie Jeesiön kylään.

Aamupäivisin päiväohjelmassa oli taistelukoulutusta lähimaastossa ja iltapäivisin kaivettiin kaapeliojia yms. koska seuraavien kasarmien rakentaminen jatkui kiivaana.

Suuria hankaluuksia tuotti hyttysten ja mäkärien paljous. Torjunta-aineita ei ollut, mutta kesäpuseroa malli 36 nostettiin mahdollisimman ylös kasvoja suojaamaan. Viikon verran syötiin taistelumuonia, kunnes vääpeli Eeli Simelius saapui Vaasasta mukanaan kenttäkeitin ja kaksi tomeraa ruokala-apulaista. Ruokailuparakki ja muut parakit sijaitsivat hiekkakentällä nykyisen Siilashallin takana.

Juhannuksen jälkeen tuli sotaharjoitusalueelta vääpeli Jussi Kallioniemi mukanaan 12 hevosta, joten kuljetusvoima kasvoi huomattavasti vääpeli Simeliuksen mukana tulleen kuorma-auton lisäksi. Ampumaratojen rakentaminen Jeesiöjoen länsipuolella oli myös kovassa vauhdissa. Joen ylitys soutamalla ruuhikalustoa käyttäen vaati aina ennakointia voimakkaan virtauksen vuoksi, joka vei pakolla 30 - 40 metriä alavirtaan.

Ensimmäisten päivien kuluessa sovittiin yhteistyöstä rakennuspuolen, Sodankylän kunnan, seurakunnan ja palolaitoksen kanssa. Kirkkoherra Salonius kävi kerran viikossa pitämässä meille iltahartauden.

Heinäkuun alussa tämän tehtävän otti sotilaspastori Ilpo Sirkka, joka ilmoittautui palvelukseen jääkärin kauluslaatoissa. Hän oli sotainvalidi ja totesi usein: ”Kyllä Herra varjelee.” Neljä vuotta myöhemmin palvelimme hänen kanssaan molemmat Kyproksella Suomen rauhaturvapataljoonassa; Ilpo sotilaspastorina ja minä 1. Jääkärikomppanian varapäällikkönä. Ilpo osoitti jääkärihenkeä pyöräilemällä ja miehiä jututtamalla ns. vihreällä linjalla, vaikka se oli vaarallista osapuolten tulittaessa tosiaan lähes päivittäin.

Laadimme ja lähetimme viikkopalvelusohjelmat Vaasaan viikoittain ja sieltä soitettiin meille ohjeita joka toinen päivä. Kantahenkilökunnan muuttokuormia asuntotoivomuksineen alkoi tulla heinäkuun puolivälistä ja valvoimme niiden purkamista vuoroin Heimo Nurkan kanssa. Iltaisin oli virkistävää pistäytyä sotilaskodissa, jossa kuunneltiin ahkerasti radiota. Radiosta tuli paljon musiikkia; Lapin tango ja Aava kuin meri …

Lauantain aamupäiviksi kehitimme Jeesiön lenkin. Menomatkalla kärrytietä pitkin harjoiteltiin jääkärikärjen toimintaa ja tulomatkalla parempaa tietä pitkin tapahtui nopeuskilpailu, useimmiten ryhmien välisenä koitoksena. Iltapäivällä oli siivouspalvelua sekä saunominen parakkikylän saunassa. Sauna oli muuten hyvä, mutta vesijohtoon pääsi jostakin vähän sähkövirtaa ja se tuntui tärinänä vesihanaan koskettaessa. Onneksi mitään pahempaa ei sattunut.

Heinäkuun alussa saapui luutnantti Juhani Åkerman komppanian päälliköksi ja sain luovuttaa hänelle ”varuskunnan päällikön” tehtävät. Myös muuta henkilökuntaa tuli kesäkuussa palvelukseen astuneen 3. Jääkärikomppanian nuoremman saapumiserän mukana, mm. luutnantti Matti Närhi, kersantti Olavi Lahti sekä vääpeli Aarne Meronen. Näin pystyimme keskittymään tehokkaaseen koulutukseen ja valmisteluihin Vaasasta saapuvaa pataljoonan pääosaa varten.

Kesän aikana varuskunta-alueella kävi runsaasti tutustujia. Silloinen Panssariprikaatin komentaja, kenraalimajuri Olli Korhonen, kehottikin minua menemään Kadettikouluun vallitsevan kaaoksen keskeltä, ja niin teinkin.

Pohjanmaan Jääkäripataljoonan kesäkuun 1964 puolivälissä palvelukseen astunut alokassaapumiserä vannoi sotilasvalansa ja antoi sotilasvakuutuksensa Vaasan kasarmintorilla, sieltä joukon pääosan Sodankylään siirtomarssin alkua edeltävänä päivänä 28. heinäkuuta, ja luovutti Jääkärikiven Vaasan kaupungille päälipputangon juurella.

Samaan aikaan pataljoonan 3. Jääkärikomppanian alokkaat vannoivat sotilasvalansa Sodankylässä valmistuneen uuden ruokalan pihassa. Kolmas jääkärikomppania siirtyi polkupyörin 2.8. Askan kylään vastaan pataljoonan pääosia, jonne heittomarssina toteutettu siirtomarssi oli edennyt 1.8. aikana. Marssiosasto yöpyi Askassa, jossa sille järjestettiin iltahartaus, jota säesti Vaasan varuskuntasoittokunta, musiikkiluutnantti Leo Tuulen johdolla. Soittokunta oli ”vauhdittanut” marssiosastoa marssireitin tauko- ja yöpymispaikoilla Vaasasta saakka, mutta mielissä elätetyistä toiveista huolimatta, soittokunta joutui palaamaan Sodankylästä Vaasaan, jatkamaan toimintaansa siellä marssin päätyttyä.

Sama soittokunta kävi myöhemmin juhlistamassa Lapin Jääkäripataljoonan sotilasvalatilaisuutta Inarin Saariselän Kaunispään laella, yöttömän yön keskiyön valatilaisuudessa, heinäkuun 18. / 19. välisenä yönä vuonna 1969.

Pataljoonan pääosan kotiuduttua Sodankylään, oli monista toimitiloista vielä kova puute; pataljoonan komentaja everstiluutnantti Paavo Junttila ja pataljoonaupseeri majuri Veikko Salmi sekä komentopuoli toimivat rakenteilla olleen Siilashallin pukuhuonetiloissa. Huoltopäällikkö majuri Ahti Lähtevänoja puolestaan ruokalan toimistossa jne.

Eräänä kesäisenä iltapäivänä olimme vänrikki Seppo Kallioniemen kanssa menossa majoitusparakilta töihin. Vastaan tulivat majurit Veikko Salmi ja Ahti Lähtevänoja, jotka kysyivät: ”Mitäs vänrikit parveilevat?” Emme voineet vastata samalla kysymyksellä, vaan totesimme koulutustehtävien odottavan! Noista ajoista koulutus ja varuskunta on kasvanut arktisiin oloihin erikoistuneeksi Jääkäriprikaatiksi, joka toimii kunniakkaasti edelleen. Pohjanmaan Jääkäripataljoonan luoma uskollinen jääkärihenki säilyy meissä vanhemmissa sotilaissa aina!

Muistiin merkitsi, tämän päivän Lapin Jääkäreitä tervehtien, varuskunnan tulevan 60-vuotisjuhlavuoden 2024 merkeissä, Pohjanmaan Jääkäripataljoonan II/1963 saapumiserän 2. Jääkärikomppanian kasvatti, Vaasan ajalta, nykyinen ***everstiluutnantti evp Esko Hirviniemi*** *Haapajärveltä.*

VPAP, Bertta, Celsius ja Kukkopilli
Jalkaväen viestilaitteet sotavuosina 1939 – 1945

| Teksti: Kari Ruokonen OH 2NAS

Maavoimien viestilaitteiden systemaattinen kehitystyö alkoi 1930-luvun loppupuolella. Eri maista hankittiin pieniä sarjoja radiolaitteita, puhelinkalustoa suuremmassa määrin muun muassa Eestistä. Sodan uhkan lisääntyessä hankintamahdollisuudet ulkomailta vaikeutuivat. Katseet kääntyivät kotimaisiin mahdollisuuksiin.

Radiovastaanottimien sarjatuotanto alkoi nousta 1930-luvun puolivälissä ja vuosikymmenen lopulla keskeiset valmistajat kytkettiin voimakkaasti mukaan kehitystyöhön. Talvisodassa oli jo mukana useita kotimaisia radioasematyyppejä. Ulkomailta, muun muassa Unkarista ja Ruotsista saatiin rajoitettuja määriä kalustoa. Myös sotasaalisradioita oli jossain määrin käytössä. Talvisodan aikana radioyhteyksien käyttö oli kuitenkin varsin vähäistä.

Välirauhan aikana käynnistettiin laajat viestilaitteiden hankinnat kotimaasta. Jatkosodassa pääosa jalkaväen käytössä olleista radiolaitteista olikin kahden suuren radiotehtaan, ASAn ja Helvarin valmistetta. Myös kenttäpuhelinkoneet olivat enimmäkseen kotimaisia.

Keskeiset kotimaiset valmistajat

Vuonna 1939 kaksi suurinta valmistajaa, Asa Radio Oy Turussa ja Helvar Oy Pitäjänmäellä valmistivat kaikkiaan 17 000 radiovastaanotinta. Sen lisäksi oli useita pienempiä radiotehtaita, jotka myöhemmin toimivat alihankkijoina. Erikoisasemien valmistajista huomattavin oli laivaradiokalustoon keskittynyt Oy Radio E. Hellberg Lauttasaaressa.

Puolustuslaitoksella ja Yleisradiolla oli omat radiopajansa, jotka kykenivät tuottamaan pieniä laitesarjoja sekä erikoislaitteita Puolustuslaitoksen tarpeisiin.

Radiolaitteiden luokittelu, laitetyypit ja keskeiset ominaisuudet

Päämajan Viestiosasto 1 laati syyskuussa1942 Kenttäradio-oppaan, viite /2/. Siinä radioasemat luokiteltiin viiteen pääluokkaan käyttötarkoituksen mukaisesti. (A – D sekä radiopuhelimet).

Korkein luokka ”A” olivat kansainvälisiin yhteyksiin tarkoitetut suuritehoiset kiinteät asemat. Kenttäradio-oppaan luokitus alkaa AB. asemista. Ne olivat ylimpien johtoportaiden (Armeijakunnasta ylöspäin) käyttöön tarkoitettuja, pisimpiä yhteysvälejä hoitavia kiinteitä asemia. B-luokan asemat oli tarkoitettu kenttäkäyttöön, armeijakunta-, divisioona- ja rykmentti tasolle. C-luokan asemat olivat paristokäyttöisiä kenttäasemia rykmentti- ja pataljoona tasolle, D-asemat lähinnä tykistön ja kranaatinheittimistön tulenjohtoa palvelevia.

Erityisluokka olivat korkeintaan kilometrin lähiyhteyksien radiopuhelimet. Lisäksi oli olemassa salainen kaukopartio- ja agenttitoimintaa palveleva kalusto.

Sotilasradioasemat toimivat nyt kyseessä olevaan aikaan yleensä lyhyillä aalloilla, aaltopituuksilla 200–50 metriä. Poikkeuksiakin oli, mm. jäljempänä selostettu “Kukkopilli”-radiopuhelin toimi n. kymmenen metrin aaltopituudella. Tuon aikaisten radioputkien ominaisuudet eivät riittäneet nykyisin käytössä oleville ultralyhyille aalloille.

Ilmavoimien ja merivoimien radiokalusto oli erityisesti ilmavoimissa lentokonetyypin määräämä, enimmäkseen ulkomaista. Kotimaisiakin laitesarjoja saatiin aikaan rajoitetussa määrin. Kumpikin aselaji käytti myös jossain määrin tässä kirjoituksessa kuvailtuja kotimaisia laitteita.

Kuvassa Kari Ruokosen Jääkäriprikaatin perinnetilaan lahjoittama kenttäradio.

Kuva: Ari Järveläinen

Kuva: Janne Iittiläinen

Jääkäriprikaatin tapahtumia 2024

TAPAHTUMA

Varusmiespalveluksen alkamis- ja päättymispäivät

Saapumiserän 1/24 palvelus alkaa	8.1.2024
255 vuorokautta palvelleiden varusmiesten palvelus päättyy	13.3.2024
347 vrk ja 165 vrk palvelleiden varusmiesten palvelus päättyy	13.6.2024
347 vrk ja 165 vrk palvelleiden varusmiesten palvelus päättyy	20.6.2024
Saapumiserän 2/24 palvelus alkaa	8.7.2024
255 vuorokautta palvelleiden varusmiesten palvelus päättyy	18.9.2024
347 vrk ja 165 vrk palvelleiden varusmiesten palvelus päättyy	19.12.2024

Juhlatilaisuuksia ja maanpuolustustapahtumia

Sotilasvala- ja sotilasvakuutus Sodankylässä ja Rovaniemellä	17.2.2024
Lapin jääkäripataljoonan perinnepäivä 11.3.	
Puolustusvoimain lippujuhlan päivä	4.6.2024
MILLJAZZ Rovaniemellä	19.6.2024
Sodankylän varuskunta 60 vuotta	**Elokuu 2024**
Sotilasvala ja sotilasvakuutus	10.8.2024
Jääkäriprikaatin vuosipäivä 1.10.	
Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston perinnepäivä 30.11.	
Itsenäisyyspäivä	6.12.2024

Jääkäriprikaatin johtamat alueraivaamiset

Ylilampi	3.–14.6.2024
Pikku-Petsamo, Tankavaara	22.7.–2.8.2024
Misi	12.–23.8.2024

Kilpailuja

Suunnistuksen sotilaiden SM-kilpailut	Viikolla 39 Rovaniemellä
Jeesiön lenkki polkupyöräkilpailu	Elokuussa
Valmiusyksikön 24 tunnin marssi	Kesäkuussa ja joulukuussa

https://maavoimat.fi/jaakariprikaati
Facebook.com/JaakariPR
X, Twitter.com/JaakariPR
Instagram.com/maavoimat

